REFERENCE
(Not for Issue)
Inside Library

Assam
Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

EIGHT SESSION OF THE ASSAM LEGISLATIVE ASSEMBLY ASSEMBLED AFTER THE FOURTH GENERAL ELECTIONS UNDER THE SOVEREIGN DEMOCRATIC REPUBLICAN CONSTITUTION OF INDIA

WINTER SESSION

VOL. 1
NO. 5

The 23rd January, 1970

सत्यमेव जयते

1988

PRINTED AT GUPTA PRINTERS, GUWAHATI-781 006

Proceedings of the Eighth Session of the Assam Legislative Assembly assembled after the Fourth General Elections under the Sovereign Democratic Republican Constitution of India

The Assembly met in the Assembly Chamber, Shillong at 9 A.M. on Friday, the 23rd January 1970.

PRESENT

Shri Mohi Kanta Das, M.A., B.L., Speaker, in the Chair, Eight Ministers, Four Ministers of State, Three Deputy Ministers and Seventy-eight Members.

Re : Birthday of Netaji Subhas Chandra Bose

Shri Lakshyadhar Choudhury—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আজিৰ সদনৰ কাৰ্য্য-সূচী পাইছো তাৰ কাৰণে আমি আনন্দ পাইছো । আজি ২৩ জানুৱাৰী তাৰিখ । আজি আমাৰ পৰম শ্ৰদ্ধাভাজন নেতাজী সুভাস বসুৰ জন্মদিন । গতিকে আজি এই পবিত্ৰ দিনত তেখেতৰ প্ৰতি সদনৰ পৰা শ্ৰদ্ধা নিবেদন নকৰিলে অশোভনীয় কথা হব । সেই কাৰণে মই অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ অনুমতি বিচাৰিছো ।

Shri Mahendra Mohan Choudhury (Minister, Parliamentary Affairs)—আমাৰ ফালৰ পৰা কোনো আপত্তি নাই ।

Mr. Speaker—আজি নেতাজী সুভাস বসুৰ জন্ম দিন । ভাৰতবৰ্ষক মুক্তি কৰাৰ নিমিত্তে নেতাজীয়ে নিজৰ জীৱন দান কৰিছে । আজি তেখেতৰ জন্মদিনত যাতে তেখেতৰ আদৰ্শেৰে ভাৰতবাসী অনুপ্ৰাণিত হয় সেই উদ্দেশ্যে শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰাতো উচিত হব । গতিকে মই সদনৰ সদস্যসকলক অনুৰোধ কৰো যেন তেখেতৰ আত্মাৰ সদগতিৰ কাৰণে এক মিনিট সময় থিয় হৈ ভগবানৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰে ।

(The House stood in prayerful silence for one minute as a mark of respect to Netaji Subhas Chandra Bose)

Ruling by the Speaker—Adjournment Motion—Murder of Shri Bangshidhar Dutta, Headman & Organising Secretary. Peoples' Democratic Party, Jorhat Branch.

Mr. Speaker—Yesterday, Shri Dulal Chandra Baruah tabled an adjournment motion to discuss the situation arising out of the murder of Shri Bangshidhar Dutta, a headman and one of the District Organising Secretaries of the People's Democratic Party of Jorhat Branch with political motive on 17th December, 1969 at about 5-30 p.m. near Jorhat Engineering College.

In this connection he submitted that police was duly alerted on several occasions on apprehending such danger to his life before the ghastly murder took place. Had the timely action been taken by the authority in charge of law and order this could have been averted. Names of persons who threatened the life of the deceased were mentioned to the proper authorities but no precautionary measures were taken. The incident took place at about 5-30 p.m., but the ejahar was not recorded till 10-30 p.m. on the day of occurrence although police was informed immediately the occurence.

The Minister-in-charge of Finance denied that it was a political murder. He further stated that on 17th December, 1969 late Shri Bangshidhar Dutta lodged an ejahar at Jorhat Police Station that a burglary was committed in his house the previous night and implicated one Bipin Dutta in the crime. The Police immediately visited the place of occurrance and found Bipin Dutta absent from house. In the same

afternoon at about 4-30 p.m. while Bipin Dutta was returning home he was intercepted by late Bangshidhar Dutta and was forcibly taken towards the Police Station. At this Bipin Dutta raised a 'hulla'. The wife of Nagen Dutta (brother of Bipin Dutta) the two wives of Bipin Dutta, Jatin Dutta and Keshab Dutta (both sons of Nagen Dutta) immediately rushed to thanplace for his rescue. There was a violent scuffle in which late Bangshidhar Dutta received Kodali injuries to which he succumbed in the hospital.

He further stated that the occurance took place at 4-30 p.m. but police was informed at 6 p.m. and F.I.R. was submitted at 10-15 p.m. There was a gap of few hours and therefore an enquiry into the conduct of the O/C Jorhat and other police officers has been entrusted to the A.D.M., Jorhat whose report is expected within 31st of this month on the petition of Shri Dulal Chandra Barua submitted on 18th December, 1969 to the District Megistrate. He further stated that the O/C has been transferred to some other place and the investigation has been entrusted to one Shri Ahmed. He further stated that the accused persons has been arrested and charge sheet has been submitted. So the matter which is sub-judice cannot be the subject matter of an adjournment motion. Now the question is whether the adjournment motion is admissible or not.

I have already discussed in my previous rulings the crucial test of an adjournment motion. Nothing should be introduced extraneously in the order paper of the day unless the occasion

is of such a character that something very grave, something which affects the whole country, its safety, its interest and all that is happening and the House must pay its attention to it immediately. I think, the motion does not fulfil this test. If for any murder whether political or otherwise, the House has to be adjourned for discussion, then no House would be able to transact any business set by the Business Advisory Committee. Moreover, in this case the accused have been arrested and charge sheet has been submitted and the matter is pending adjudication by a Court of law. So the matter is sub-judice. Clause VI under Rule 57 of the Assembly Rules stated as follows :

"The motion shall not deal with any matter which is under adjudication by a court of law having jurisdiction in any part of India."

More's practice and Procedure of Indian Parliament at page 475 states as follows :

"The matter must be before a court. It must further be pending. The case becomes pending when a charge sheet has been presented."

Again Mukherjee's Parliamentary Procedure in India at page 170 states as follows :

"A matter becomes sub-judice as soon as a person is brought before a court whether an actual trial is taking place or not."

Again as regards the alleged lapses on the part of thc police in recording ejahar at proper

time and other lapses, an A. D. M. has been entrusted with an enquiry whose report is expected by 31st January, 1970.

In view of the fact stated above, I am constrained to hold that the adjournment motion is not in order.

There is another announcement.

I, hereby inform the House that the Secretary Pirckingta conveyed the following messages by wire regarding leave of absence from the Assam Legislative Assembly of Shri Lalchunga Chinzah an elected Member of the Assam Legislative Assembly representing Lungleh (Reserved for Scheduled Tribes) which reads as follows :—

"L. CHINZAH DESIRES TO INFORM HIS. INABILITY TO ATTEND SESSION DUE TO PRESSURE OF WORK HERE (.) HE MAY BE EXCUSED."

I think the House will grant leave of absence prayed for in the application.

Is it is sense of the House that the leave of absence be granted to the Hon'ble Member ?

(Voices : Yes)

Resolution on the eccasion of the Birth Centeuary Year of Mahatma Gandhi

Shri Mahendra Mohan Choudhury. (Minister, Parliamentary Affairs)—Sir, I beg to move that this Assembly, on the accasion of the Birth Centenary

Year of Mahatma Gandhi, Father of the Nation, place on the record their grateful acknowledgement of the unique and manifold contributions to the cause of India's national life. The technique of non-violence and non-co-operation which he used during India's freedom movement and which brought freedom to India has no parallel in world history. This Assembly do hold that the people of India will always remain indebted to Mahatma for the unique service he rendered to the people in every sphere of India's national life. His ceaseless work for the removal of untouchability. Hindu-Muslim unity, his plain. simple and unostentatious way of living, his liberal humanism. his love and understanding among mankind, his message of fearlessness and courage and his lifelong endeavour to remodel the society on moral basis and in fact his approach to every problem of life based on truth and non-violence will inspire the whole of mankind through the ages. On this memorable occasion, this Assembly do hereby resolve to rededicate themselves to the service of mankind for which Gandhiji lived, worked and sacrificed his life.

মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয় মহাত্মা গান্ধীয়ে যি বিলাক কাম কৰি গ'ল নাইবা যিবিলাক কথা কৈ গ'ল সেইবিলাক কথা বা কাম এই যুগৰ মানুহৰ বা কেৱল ভাৰতবৰ্ষৰ কাৰণেই কোৱা বা কৰা হোৱা নাছিল এই বিলাক সকলো সময়ৰ বাবে আৰু সকলো মানুহৰ কাৰণে কৰা হৈছিল। যোৱা শতাব্দীটো ভাৰতৰ বুৰঞ্জীত বিশেষ লক্ষ্য কৰিব লগিয়া যে এই শতিকাত ভাৰতভৰ্ষত জাতীয়তাবাদৰ উত্থান হয় আৰু তাৰেই পৰিণাম স্বৰূপে কেবা শতাব্দীৰ পৰা স্বাধীনতাৰ শৃঙ্খল মুক্ত কৰি ভাৰতবৰ্ষ স্বাধীন হয়। তদুপৰি গান্ধীজীৰ কাৰ্য্যাৱলী আৰু তেখেতৰ কাম কৰাৰ সুনামী। মানুহৰ আশা আকাঙ্খা সমূহ জাগ্ৰত কৰি তাক সম্পূৰ্ণ কৰি গঢ়ি তোলাত সহায়তা কৰিছিল।

১৮৬৯ চনত গান্ধীজীৰ জন্ম হয়। সেই সময়ত ভাৰতবৰ্ষ দেশখন অতি

দৰিদ্ৰ আছিল আৰু ইয়াৰ অধিবাসী সকল সকলো ফালে শোষিত হৈছিল। নৈতিক অৱনতি আৰ্থিক দুৰ্ব্বলতা, ভয়াতুৰ আৰু অন্ধ বিশ্বাসৰ নামত ভাৰতবৰ্ষৰ মানুহে দেশাত্মবোধৰ কথা পাহৰি গৈছিল। ভাৰতবৰ্ষৰ মানুহ নানা ভাগত বিভক্ত হৈছিল।

১৮৮৮ চনত গান্ধীজী বিলাতলৈ বাৰিষ্টাৰী পঢ়িবলৈ যায়। সেই সময়ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষাই লাহে লাহে বিস্তৃতি লাভ কৰিবলৈ ধৰিছিল। সামাজিক সংস্কাৰৰ আন্দোলনে জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰিছিল আৰু নগৰ বিলাকত ৰাজনৈতিক চেতনাও উদ্বুদ্ধ হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছিল। ১৮৮৫ চনত ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেজ মহাসভাৰ জন্ম হয়। ১৯১৫ চনত দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ সত্যাগ্ৰহত বিজয়ী হৈ ভাৰতবৰ্ষলৈ ঘুৰি আহি গান্ধীজীয়ে ভাৰতবৰ্ষৰ জাতীয়তাবাদৰ অভ্যুত্থান লক্ষ্য কৰিবলৈ পাইছিল। ৰাজনৈতিক ক্ষেত্ৰত নৰমপন্থী, উগ্ৰপন্থী আৰু সন্ত্ৰাসবাদী দলে মূৰ দাঙি উঠিছিল। কিন্তু সাধাৰণ মানুহৰ ক্ষেত্ৰত একো পৰিবৰ্ত্তন হোৱা তেখেতৰ চকুত পৰা নাছিল। জনতা আগৰদৰেই যি অন্ধকাৰ সেই অন্ধকাৰতেই পোট গৈ আছিল। গাওঁবিলাক অবজ্ঞা অৱস্থাতেই আছিল।

গান্ধীজীৰ দৃষ্টিত ভাৰতবৰ্ষৰ সমস্যা কেৱল ৰাজনৈতিক বা অৰ্থনৈতিক পৰিস্থিতি। ভাৰতৰ সমস্যা বহুমুখী আছিল। দাসত্বৰ কবলত সৃষ্টি হোৱা মানুহৰ অন্তৰৰ শ শ বছৰৰ পুঞ্জিভূত হৈ থকা ভয় আতৰাই নিৰ্ভয় কৰা আৰু আত্মসন্মানবোৰ জগাই তোলাটোৱেই আটাইতকৈ ডাঙৰ কাম বুলি তেখেতে অনুভৱ কৰিছিল। এই অৱস্থাৰ পৰা ভাৰতৰ মানুহক মুক্ত কৰিবলৈ কৰা শিক্ষা, বিস্তাৰ, আৰ্থিক আৰু সামাজিক সংস্কাৰ সাধন কৰাৰ নিতান্ত প্ৰয়োজন হৈ পৰিছিল আৰু এই বিলাকৰ পাতনি ভাৰতৰ নিজস্ব প্ৰতিভাৰ লগত সমন্বয় ৰাখি কৰিব লাগে বুলি অনুমান কৰিছিল। তাৰেই ফলস্বৰূপে গান্ধী-জীৰ একানপতিয়া চেষ্টাত এটা নীৰৱ বিপ্লৱৰ সৃষ্টি হ'ল। তেখেতে সন্ত্ৰাস-বাদৰ পৰিবৰ্ত্তে এটি কষ্টকৰ গঠনমুখী অৱস্থা ডাঙি ধৰিলে ফলত ৰাজনৈতিক জাগৰণ গাৱেঁভূঞে বিস্তাৰ লাভ কৰিলে নৈতিকতাৰ বাতাবৰণ গঢ়ি উঠিল তেখেতে আমাক ধুলিৰ পৰা ডাঙি তুলিলে আৰু আমাক ধুলিৰ পৰা মানুহ কৰিলে। তেতিয়ালৈকে স্বৰাজ লাভৰ কোনো নিৰ্দ্দিষ্ট আস্থা ভাৰতৰ নেতাসকলে বিচাৰি পোৱা নাছিল, গান্ধীজীয়ে স্বৰাজ লাভৰ বাবে অসহযোগ আইন অমান্য আন্দো-লনৰ কাৰ্য্যক্ৰম জাতিৰ সন্মুখত ডাঙি ধৰিলে ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছ মহাসভাই সেই কাৰ্য্যক্ৰম সমৰ্থন কৰিলে তেখেতৰ সমধানৰ পৰা বহুতো তথ্যৰ উদ্ভৱ হল, তেনে তথ্য সমূহৰ ভিতৰত সত্য ই প্ৰথম তেখেতে সৰুতে মাকৰ পৰা আৰু পিচত নিজৰ গুণৰ যোগেদি সত্যৰ ওপৰত ভৰসা নাৰাখিলে কোনো সজ

কামেই সিদ্ধি লাভ কৰিব নোৱাৰে এইটো সাব্যস্ত কৰিব পাৰিছিল। তাৰ পিছত হ'ল অহিংসা বা প্ৰেম। অহিংসা বা প্ৰেমৰ দ্বাৰাহে মানুহে মানবীয় অধিকাৰ সমূহ লাভ কৰিব পাৰে। এই বিশ্বাসে মহাত্মা গান্ধীৰ অন্তৰত দহকৈ সাচ বহুয়াইছিল। অহিংসাৰ লগত হিংসাৰ তুলনা হব নোৱাৰে। ইয়াৰ তাৎপৰ্য্য হল পৰস্পৰৰ প্ৰতি ভালপোৱা আৰু সন্মান জনোৱা। সকলোৰে অন্তৰত সহানুভূতি আৰু সমজনিতাৰ ভাৱ জগাই তোলা। ঘৃণা আৰু কলা ভাৱৰ অন্তৰৰ পৰা আতৰ কৰি পেলোৱা ওচৰ চুবুৰীয়াক নিজতকৈও বেচি ভাল পোৱা।

গান্ধীজীৰ কথাবিলাক জনসাধাৰণে বুজিবলৈ টান নাপাইছিল কাৰণ তেখেতে সেই সকলৰ ভাষাতেই কথা বিলাক কৈছিল আৰু সেই সকলে যেনেকুৱা জীৱন জাৱন কৰিছিল ঠিক তেনেকুৱা স্বাধীন জীৱনেই তেখেতেও যাপন কৰিছিল আৰু তাৰ দ্বাৰাই স্বাধীনতাৰ সংগ্ৰামত সেই সকলৰ সহযোগ লব পাৰিছিল।

ভাৰতৰ স্বাধীনতা জয়ৰ যন্ত্ৰ এটা বাহ্যিক আভাস বুলিহে তেখেতে গ্ৰহণ কৰিছিল। তেখেতৰ জয়ৰ মূল প্ৰকাশ আমাৰ আত্মিক বিকাশ অন্তদৰ্শণ আৰু নৈতিক সাহস আৰু শক্তিৰ জাগৰণৰ মাজেদিহে হব পাৰে বুলি তেখেতে কৈছিল। বাস্তৱ ক্ষেত্ৰত জয়ীহলেও আমাৰ নৈতিক শক্তি যদি ভাঙ্গি যায় তেনেহলে সেইজয়ৰ কোনো মূল্য থাকিব নোৱাৰে। সমৃদ্ধিশালী সমাজৰ সৃষ্টি হোৱা আমাৰ চকুত পৰিব পাৰে কিন্তু সমৃদ্ধিয়ে সুখী সমাজৰ জন্ম দিব নোৱাৰে। কেৱল সমৃদ্ধিয়ে মানুহৰ জীৱনলৈ সুখ শান্তি আনিব নোৱাৰে। একমাত্ৰ অন্তৰত সৃষ্টি হোৱা সন্তুষ্টিয়েহে মানুহক সুখী কৰিব পাৰে। আকাঙ্খাৰ সংঘাটৰ পৰা আতৰি থাকিব পাৰিলেহে মানুহ সুখী হব পাৰে এইটো লাভ কৰিবলৈ মানুহ জীৱনৰ কাম নৈতিক মাফ কাঠিৰে জুখিব পাৰিব লাগিব আৰু আধ্যাত্মিকতাৰ দ্বাৰা প্ৰভাবম্বিত হব লাগিব। তেখেতে প্ৰত্যেকজন মানুহৰ সৰ্ব্বোচ পৰিমানৰ উন্নতি কামনা কৰিছিল অৰ্থ্যাৎ সৰ্ব্বোদয় সমাজৰ কল্পনা কৰিছিল। তেখেতে এনে এখন সমাজৰ পৰিকল্পনা কৰিছিল য'ত সকলো মানুহৰ সমান অধিকাৰ। সমান সুযোগ আৰু উন্নতি কৰিবলৈ প্ৰচেষ্টা কৰিব পৰা স্বাধীনতা থাকিব পাৰে। তেখেতে এনে এখন সমাজৰ পৰিকল্পনা কৰিছিল যত আথিক উন্নয়ন আৰু সামাজিক ন্যায়ৰ সহ অৱস্থান থাকিব পাৰে।

গান্ধীজীয়ে কৈছিল যে যদি প্ৰকৃততে সন্তুষ্টি মানুহৰ কাম্য হয় তেনেহলে সত্য আৰু অহিংসাৰ আশ্ৰয় লব লাগিব। কোনো লাভৰ আশাত এনেকুৱা কাৰ্য্য কৰিব নালাগে যাৰ দ্বাৰা মানুহৰ নৈতিক মৰ্য্যদা হানি হব পাৰে। শেষ ভাল হোৱাৰ দ্বাৰাই কামৰ কৃতকাৰ্য্যতা প্ৰমান নহয়। উপায়ৰ পবিত্ৰতাৰ ওপৰতহে তেখেতে কৃতকাৰ্য্যতাৰ মূল্য নিৰূপন কৰিছিল। সজ উপায়েৰে কাম

কৰাত কৃতকাৰ্য্যত সহজে নহব পাৰে কিন্তু প্ৰকৃত সুখ লাভ কৰিবলৈ হলে উপায়ৰ পবিত্ৰতা স্বীকাৰ কৰিব লাগিব। অন্য উপায়ৰ দ্বাৰা সৎকাম সম্পাদন কৰিব নোৱাৰি।

গান্ধীজীৰ শিক্ষা সমূহ গ্ৰহণ কৰিব পাৰিলেহে গণতন্ত্ৰৰ জয় হ'ব। গান্ধীবাদৰ বাহিৰে মানুহৰ উন্নতি বিকাশত আস্থা নাই। জড়বাদ জৰ্জ্জৰিত আজিৰ সমাজে এই সব উপলব্ধি কৰিব নোৱাৰিব পাৰে, কিন্তু মানুহ জাতিৰ ভৱিষ্যত সংৰক্ষণৰ বাবে এই কথা এদিন মানিবই লাগিব।

তেখেতৰ জন্ম শতবাৰ্ষিকী উপলক্ষে আমি ভগৱানক প্ৰাৰ্থনা কৰিছো সেই দিনটো সোনকালে যেন আমাৰ মাজলৈ আহে।

Shri Dulal Chandra Barua : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি আমাৰ এই সদনত আমাৰ দলপতি ডাঙৰীয়াই গান্ধীজীৰ নীতি সম্পৰ্কে আৰু তেখেতৰ মানৱতাৰ সম্পৰ্কে যিটো প্ৰস্তাৱ আনিছে মই তাক সমৰ্থন কৰি দুষাৰমান কথা কব বিচাৰিছো।

অৱশ্যে, ৰাজনীতি ক্ষেত্ৰত আমি অতি নতুন মানুহ আৰু গান্ধীজীৰ নীতি সম্পৰ্কে আমাতকৈ বহুতো জনাবুজা বিজ্ঞ লোক সদনৰ বাহিৰত আৰু ভিতৰত আছে। কিন্তু এটা কথা সকলোৱে লক্ষ্য কৰা উচিত যে, প্ৰস্তাৱ লোৱাৰ কথাটো খুব সহজ কথা। আমি প্ৰস্তাৱ লব পাৰো, কিছুমান বিলত চহী কৰিব পাৰো, কিন্তু নীতিগতভাৱে যি খিনি কাম কৰিব লাগে গান্ধীজীৰ আদৰ্শ মানি সেই খিনি কাম কৰা ব্যৱস্থাহে আমি কৰিব লাগে। আজি ২২ বছৰ ধৰি যি কংগ্ৰেছী শাসন যন্ত্ৰ চলিছে সেই শাসন যন্ত্ৰই গান্ধীজীৰ আদৰ্শৰ নামত গান্ধীজীৰ নীতিৰ বিৰুদ্ধে যি কাম কৰিছে সেইবিলাক সকলোৱে বিদিত আনকি কংগ্ৰেছ চৰকাৰৰ অধিস্থিত লোকেও এই কথা নজনা নহয়। গান্ধীজীৰ নামত আজি যদি আমি বিশ্লেষণ কৰি চাও তেনেহলে আমি বিশৃঙ্খলাতহে দেখা পাও যাৰ দ্বাৰা তেওঁ মহামানৱ হিচাবে পৰিগণিত হৈছে। অধ্যক্ষ মহোদয়, গান্ধীজীয়ে ৰামৰাজ্য ৰচনা কৰাৰ যি সপোন দেখিছিল, সি আজি নাইকীয়া হৈ গৈছে। ভাৰত বৰ্ষৰ ইমূৰৰ পৰা সি মূৰলৈ গাৱেঁ ভূঞে বাস কৰা নিষ্পেষিত জনসাধাৰণক এক বিশেষ শোষক শ্ৰেণীয়ে শোষণ কৰিব বিচাৰিছে। আজি কংগ্ৰেছৰ অধীনত গান্ধীজীৰ নামত শোষক শ্ৰেণীয়ে শোষণ কৰিছে।

Shri Kamakhya Prasad Tripathi—(Minister Finanes) May I Submit, Sir that this resolution has been movedl so that it may be

passed unanimously. No. controversal matter shonld be introduced. There may be failing inside and out-side but-it Should not be a controversial imeso that it may be passed unanimonsly.

Mr. Speaker : It should not be a a controversial matter. Mr. Baruah you should avoid raising controversial points as far as practicable.

Shri Dulal Chandra Barua : অধ্যক্ষ মহোদয় আজি প্ৰস্তাৱ অনা হৈছে সেই প্ৰস্তাৱ মতে কাম কৰিব পৰাটো ডাঙৰ কথা। আজি আমি পিতৃক পাহৰি গৈছো নহলে সীমান্ত গান্ধীয়ে কৰ্কথনা কৰিব নোৱাৰিলেহেতেন। যি আদৰ্শৰে গান্ধীজীয়ে জন্মভূমিক গৌৰান্বিত কৰাৰ সুযোগ সুবিধা পাইছিল সেই গান্ধীজীৰ আদৰ্শৰ পৰা এতিয়া ফালৰি কাটি শাসনত যি সকল অধিস্থিত আছে সেই সকলে ২২ বছৰে শাসনত গান্ধীজীৰ নীতি অনুসৰি কি কৰিলে, কি নকৰিলে চাবৰ সময় হ'ল। দেশৰ জনসাধাৰণৰ উন্নতিৰ কাৰণে কি কৰিব পাৰিলে ? গান্ধীজীৰ নীতি অনুসৰি দেশৰ জনসাধাৰণক সেৱা কৰিব পাৰিছে নে ? আজি ৮।৯ বছৰে জনসাধাৰণক সেৱা কৰিম বুলি প্ৰতিশ্ৰুতি দিছো সেইটোৰ পৰা ফালৰি কাটি গৈছে। জনসাধাৰণক প্ৰবঞ্চনাৰ বাহিৰে একো কৰা নাই। গান্ধীজীৰ আদৰ্শৰে আমি ভৱিষ্যত দেশ গঢ়াৰ কাৰণে আহ্বান কৰিব পাৰো গান্ধীজীৰ আদৰ্শৰে দেশখনৰ স্বাধীনতা ৰক্ষা কৰি অৰ্থ নৈতিক ক্ষেত্ৰত অগ্ৰসৰ হোৱাৰ প্ৰচেষ্টা চলাব লাগে। দেশখনৰ সুস্থ সবল এটা ৰাজনৈতিক পৰিবেশ সৃষ্টি কৰাৰ প্ৰচেষ্টা চলাব লাগে। এইখিনিকে কৈ প্ৰস্তাৱটো সমৰ্থন কৰিলো।

Shri Phani Bora—অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি মহাত্মা গান্ধীৰ এশ বছৰীয়া জন্ম দিৱস উপলক্ষে শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জনাবৰ কাৰণে যি প্ৰস্তাৱ দাঙি ধৰিছে, সেই প্ৰস্তাৱৰ গাথনিৰ প্ৰতি শব্দ সমৰ্থন নকৰিলেও মহাত্মা গান্ধীৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জনাইছো। শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জনোৱা প্ৰস্তাৱটো উত্থাপন কৰি সদনৰ উপদলপতিয়ে যিটো ভাষণ ধৰিলে, সেইটো দাঙি নধৰা হলে মই একো নোকোৱাকৈ সমৰ্থন কৰিলোহেঁতেন। সেই বুলি আজি গান্ধীজীৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জনাবলৈ গৈ বিভিন্ন বিষয়ে যিবিলাক মতানৈক্য আছে সেইবিলাক সম্পৰ্কে আলোচনা স্থল এইখিনিত নাই বুলি মই বিবেচনা কৰো। গান্ধীজীক আমাৰ দেশৰ ৰাইজে জাতিৰ পিতা বুলি মানিছিল। তেখেতৰ ভাৰতৰ জনতাৰ প্ৰতি যি অৱদান তাৰ কাৰণে ভাৰতৰ জনসাধাৰণে তেখেতক জাতিৰ পিতা বুলি স্বীকাৰ কৰে। মহাত্মা গান্ধীয়ে সাম্ৰাজ্যবাদৰ বিৰুদ্ধে আমাৰ দেশখনক মুক্তি কৰাৰ যি অৱদান, সি মহান অৱদান বুলি মই স্বীকাৰ কৰো। বিভিন্ন ধৰ্ম্ম, বিভিন্ন জাতি-উপজাতিৰ মানুহক একত্ৰিত কৰি সাম্ৰাজ্যবাদৰ বিৰুদ্ধে এডাল দোলেৰে বান্ধি যি জাতীয় মুক্তি সংগ্ৰাম

কৰিছিল সেইটো ভাৰতবৰ্ষৰ ইতিহাসত নালাগে সমগ্ৰ পৃথিবীৰ ইতিহাসত জিলিকি থাকিব। মহাত্মা গান্ধীয়ে আমাৰ দেশৰ যি ধৰ্ম্মীয়, পৰস্পৰ বিৰোধিতা, সাম্প্ৰদায়িকতাৰ বা পিচপৰা বা অনুসূচীত জাতিৰ প্ৰতি অপমান আৰু অনাচাৰৰ বিৰুদ্ধে থিয় হৈ গান্ধীজীয়ে সকলো ধৰ্ম্ম আৰু জাতি-উপজাতিৰ মাজত এটা সমতাৰ সৃষ্টি কৰাৰ চেষ্টা কৰিছিল। এইবিলাকৰ কাৰণেই আমাৰ প্ৰত্যেক ভাৰতবাসীয়ে মহাত্মা গান্ধীৰ প্ৰতি কৃতজ্ঞ থাকিব লাগিব।

তেখেতে মৃত্যু পৰ্য্যন্ত এই সাম্প্ৰদায়িকতাৰ বিৰোদ্ধে সংগ্ৰাম কৰিছিল। তেখেতে মৃত্যুবৰণ কৰিবলগীয়া হল এই সাম্প্ৰদায়িকতাৰ কাৰণে আৰু এই সাম্প্ৰদায়িকতাৰ শক্তি বিলাকৰ সংগ্ৰামৰ সন্মুখত তেখেতে প্ৰাণ দিবলগীয়া হল। এইটোৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত হয় যে যদি গভীৰভাৱে চোৱা যায়, তেন্তে তেখেতে সাম্প্ৰদায়িকতাৰ বিৰুদ্ধে গৈ ভাৰতবৰ্ষৰ জাতীয় ঐক্যৰ কাৰণে জাতিৰ স্বাৰ্থৰ কাৰণে তেখেতে নিজৰ জীৱন বলিদান দিবলৈ পৰাঙ্মুখ নহৈছিল।

মহাত্মা গান্ধীয়ে ভাৰতবৰ্ষৰ স্বাধীনতাৰ পিচত যি অৱদান দিলে সেই কথা আমাৰ সদনৰ মাননীয় উপদলপতি ডাঙৰীয়াই কৈছে যে কেৱল মহাত্মা গান্ধীৰ অহিংসা নীতিৰ কাৰণেহে ভাৰতবৰ্ষলৈ স্বাধীনতা আহিল। কিন্তু এইটো এটা পৃথিবীত নোহোৱা নোপজা কথা। এই ক্ষেত্ৰত তেখেতৰ লগত মই একমত হব নোৱাৰো —কাৰণ মুক্তি আন্দোলনত মহাত্মা গান্ধীৰ ওপৰিও নেতাজীৰ "আজাদ হিন্দ ফৌজ" নৌ বিদ্ৰোহ ইত্যাদি নানা শক্তিৰ সহযোগতহে ভাৰতলৈ স্বাধীনতা আহিছে। গতিকে মুক্তি সংগ্ৰামৰ মুল্যাঙ্কন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত উপৰোক্ত শক্তিসমূহৰ কথা বাদ দিলে ইতিহাসক বিকৃত কৰা হব।

তাৰ বাহিৰে অহিংসাৰ কথা আমাৰ উপদলপতি ডাঙৰীয়াই আওৰাইছে। মই এইখিনিতে কওঁ যে মহাত্মা গান্ধীৰ বিষয়ে অৱশ্যে মই বেছি অধ্যয়ন কৰা নাছিলোঁ, তথাপিও যিকণ জানো তাৰে কওঁ যে যি সময়ত violence হৈছিল বা হিংসাত্মক কাৰ্য্য হৈছিল, তাৰ বিৰুদ্ধে অৱশ্যে মহাত্মা গান্ধীয়ে শেষৰ ফালে গৰিহণা দিবলৈ অমান্তি হৈছিল। তেওঁ কৈছিল, Non violence is a creed for me, and a policy for the congress. -গতিকে সেইফালৰ পৰা এইবিলাক কথা অলপমান পৰিষ্কাৰকৈ বুজা দৰ্কাৰ। কাৰণ Non violence কথাবোৰ অলপ গোলমলীয়া হোৱাৰ কাৰণে আমি মহাত্মা গান্ধীক, তেখেতৰ শিক্ষাৰ লগত তুলনা কৰা উচিত নহয়।

তাৰ বাহিৰেও মহাত্মা গান্ধীয়ে জাতিবাদৰ কথা কৈছিল। আৰু এই শ্ৰেণী সংগ্ৰামত যিসকলে অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল, তাত মহাত্মা গান্ধীৰ যি অভিজ্ঞতা

সেইটো আহমদাবাদৰ সভাৰ পৰাই অনুমান কৰিব পাৰি। কাৰণ আহমদাবাদত কিছুমান পুজিপতিৰ বিৰুদ্ধে আন্দোলন হৈছিল আৰু এই আন্দোলনত তেখেতে সম্পূৰ্ণ অংশ গ্ৰহণ কৰা আমি দেখিবলৈ পাওঁ। গতিকে এইবিলাক কথা চৰকাৰে ভালদৰে বিবেচনা কৰা উচিত বুলি মই ভাবো। কাৰণ আজি মহাত্মা গান্ধী জীৱিত থকা হলে তেখেতৰ যি দৰ্শন, যিবিলাক মনোভাৱ সেইবিলাক নিশ্চয় কাৰ্য্যকৰী কৰিলেহেতেন আৰু শোষণকাৰীৰ বিৰুদ্ধে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিলেহেতেন। —অৱশ্যে মহাত্মা গান্ধীয়ে অৰ্থনীতিৰ ক্ষেত্ৰত যিটো নীতি ডাঙি ধৰিছিল সেই নীতি সম্পৰ্কে সাধাৰণতে দুটা মত আছিল। সেইটো কিন্তু তেখেতৰ বৈপ্লৱিক আন্দোলন নাছিল। কাৰণ তেখেতে Industryৰ যোগেদি সমাজৰ উন্নতি কামনা কৰা নাছিল। তেখেতৰ মতে কোনো কাৰখানা বা মেচিন আদিৰ কোনো প্ৰয়োজন নাছিল। এই অৰ্থনীতিৰ ক্ষেত্ৰত তেখেতৰ উদ্দেশ্য বেলেগ আছিল। তেখেতৰ উদ্দেশ্য আছিল Industryৰ ঠাইত ঘৰুৱা শিল্প প্ৰতিষ্ঠা কৰি যাতে প্ৰত্যেক ভাৰতবাসীয়ে নিজৰ আৰ্থিক অৱস্থাৰ উন্নতি সাধন কৰিব পাৰে; তাৰ কাৰণেহে তেখেতে সাধাৰণতে আন্দোলন কৰিছিল। তেখেত আজি জীৱিত হৈ থকা হলে নিশ্চয় ইয়াৰ উন্নতি সাধন কৰিলেহেঁতেন। গতিকে এইবিলাক অৱদান তেখেতে দি থৈয়েই যোৱা নাই, তাৰ পথো মুকলি কৰি থৈ গৈছে।

—দ্বিতীয়তে আমাৰ উপদলপতি ডাঙৰীয়াই কৈছে যে তেখেতৰ যিটো উপাৰ্জন অৰ্থাৎ Aboundent of wealthৰ দ্বাৰা যিটো প্ৰগতিৰ কথা উল্লেখ কৰিছে, সেইটো প্ৰকৃততে সমাজৰ উন্নতিৰ লগত তুলনা নহয়। কাৰণ বৰ্ত্তমান সমাজৰ যিটো উন্নতি সেইটো এইদৰে নহয়। আচলতে তেখেতৰ এইটো কল্পনা আছিল যে সামাজিক অৱস্থা বা বাস্তৱিক অৱস্থাৰ উন্নতি যদি সাধন কৰা নহয়, উৎপাদন যদি বৃদ্ধি কৰা নহয়, আৰু Aboundent of wealth যদি বৃদ্ধি কৰা নহয়, তেতিয়াহলে সমাজৰ উন্নতি হব নোৱাৰে। গতিকে মোৰ বোধেৰে মহাত্মা গান্ধীৰ যিখিনি অৱদান, সেই অৱদানখিনি সকলোৱে স্বীকাৰ কৰা উচিত যে তেখেত জীয়াই থকা হলে নিশ্চয় সকলো পৰিকল্পনা গ্ৰহণ কৰিলেহেঁতেন। কাৰণ ১৯১৬-১৭ আৰু ১৯১৮ চনলৈকে তেখেতক একেটা ৰূপত দেখা গৈছিল আৰু ১৯২১ চনত তেখেতক সেই ৰূপত দেখা নগৈছিল আৰু ১৯৩২ চনত আৰু এটা বেলেগ ৰূপত দেখা গৈছিল। তাৰ পাচত ১৯৪২ চনত তেখেতে নিজে নিজৰ উদ্দেশ্য সাধনৰ অৰ্থে, নিজৰ কাৰ্য্যসূচীৰ লগত সামঞ্জস্য ৰাখি কাৰ্য্যক্ষেত্ৰত আগবাঢ়ি অহা দেখিবলৈ পাইছোঁ। এইক্ষেত্ৰত খান আব্দুল গফৰখানেহে একেবাৰে সত্য কথা কৈছিল। তেখেতে কৈছিল মহাত্মা গান্ধীৰ যি দৰ্শন, আদৰ্শ, সেইবোৰ আমি ভাৰতবাসীয়ে অৱমাননা কৰিছিল। আৰু তেখেত সকলে ভগবানৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰিছে যে সেইবোৰ ফলৱতী কৰিবৰ কাৰণে চেষ্টা চলাই আছে আৰু সেই উপদেশবোৰ ভালকৈ বিশ্লেষণ কৰিলে কাৰ্য্যত পৰিণত হব।

গতিকে মহাত্মা গান্ধীৰ এই শতবাৰ্ষিকীত তেখেতলৈ মোৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জনাইছোঁ আৰু যাতে আমি সত্য বিশ্লেষণ কৰি তেখেতৰ যি বিলাক কথা বাস্তবিকতে সেই বিলাক পুনৰ বাস্তব জীবনত খাপ খোৱাব পাৰি আৰু যি বিলাক অৱদান সেই বিলাক যাতে মূল্যাঙ্কন কৰি যাব পাৰো এই বিষয়ে চৰকাৰৰ মনোনিবেশ কৰিলোঁ আৰু আশা ৰাখিলোঁ যাতে কাৰ্য্যকৰী হয়। শেষত ইমানকে কৈ মহাত্মা গান্ধীৰ প্ৰতি পুনৰ শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰি মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

Shri Lakshadhar Choudhury :—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি মহাত্মা গান্ধীৰ শতবাৰ্ষিকী উপলক্ষে যিটো প্ৰস্তাৱ আগচাইছে তাক মই সৰ্ব্বতো প্ৰকাৰে সমৰ্থন কৰিছোঁ। অৱশ্যে আমাৰ সদনৰ উপ-দলপতি শ্ৰীচৌধুৰীদেৱে বক্তৃতাৰ যোগে যিখিনি কথা উল্লেখ কৰিলে তাৰ লগতে সংযোগ কৰি মই কেইষাৰ মান কথা কবলৈ ঠিয় দিছোঁ। অৱশ্যে তেখেতে বক্তৃতাটো বৰ খৰকৈ পাঠ কৰি যোৱাত মই তেখেতৰ সকলো কথা মনত ৰাখিব নোৱাৰিলোঁ।

(Voices—আপুনি মনত ৰাখিব নোৱাৰাকৈয়ে কবলৈ ওলাইছেনে)

হয়; সেই কাৰণে মই কৈছোঁ যে তেখেতৰ লগত কিছুমান ক্ষেত্ৰত মোৰ মতৰ অমিল আছে। যি নহওক মহাত্মা গান্ধীৰ যিখিনি গুণ, যিখিনি অৱদান সেই খিনি আমাৰ মাজত চিৰস্মৰণীয় হৈ থাকিব। মহাত্মা এজন ব্যক্তি বিশেষেই নাছিল—তেখেত আছিল এটি অনুষ্ঠান।

ইছলাম, বৌদ্ধ, বৈষ্ণৱ আদিৰ সাৰধৰ্ম খিনি লৈ তেখেতে এই সাৰখিনি ৰাজনৈতিক ক্ষেত্ৰত কৰিব লগীয়া সকলো কাম তেখেতে এই মতেৰেই ভালদৰে সমাধা কৰি গৈছে। মহাত্মাৰ বাণী চিৰকাল অমৰ হৈ থাকিব।

মই মাথো কওঁ—মহাত্মাৰ মুকলি আত্মাই জগতত চিৰকাল শোষণা কৰিব। অহিংসাৰ ওৰ নাই; ই চিৰন্তন; ই জাউতি যুগীয়া। আমাৰ কলুষিত অন্তৰৰ প্ৰশংসাই মহাত্মাৰ পৰাণ নোচোৱে। বেলিটিৰ পোহৰক বন্তিয়ে পোহৰ নোযোগায়। আমাৰ চকুৰ পানীয়ে তোমাৰ অন্তৰ নকপায়। আমাৰ অপবিত্ৰ পূজাৰ মন্ত্ৰই তোমাৰ পবিত্ৰ অন্তৰত প্ৰতিধ্বনি নোতোলে। আমি জাপি দিয়া মৃত্যুৱে তোমাৰ মৰণ আনিব নোৱাৰে—তথাপিও তোমাক প্ৰশংসা কৰিছোঁ চকুৰ পানী যাচিছো, পূজা কৰিছো।

পুৰণি পৃথিবী পুৰতন হৈ যাব। যুগৰ এচাম যুগৰ লগত মিহলি হৈ যাব। কিন্তু তোমাৰ আত্মাই মাথো চিৰকাল এন্ধাৰত পোহৰ যোগাব। অশান্তিত শান্তি পানী ছটিয়াব। হিংসাৰ মাজত অহিংসাৰ অধ্যায় মেলিব।

হে পুণ্যশ্লোক :—আমি ক্ষমাৰো অযোগ্য তোমাৰ মহত্বৰে আমাক ক্ষমা কৰা।

ইমানকে কৈ তেখেতলৈ মোৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলী নিবেদন কৰি মোৰ বক্তব্য সামৰণি মাৰিলোঁ।

*M. Shamsul Huda—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, সদনৰ উপদলপতিয়ে গান্ধীজীৰ প্ৰতি সন্মান প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ যি প্ৰস্তাৱ ডাঙি ধৰিছে সেই প্ৰস্তাৱটোৰ ওপৰত মই দুৰষাৰ মান কথা কবলৈ ঠিয় হৈছো। মই গান্ধীজীৰ দৰ্শন সম্পৰ্কে একেবাৰেই নাজানো আৰু জীৱন সম্পৰ্কেও বৰ বিশেষ একো নাজানো। গান্ধীজীৰ ভাষণ সম্পৰ্কে বা তেখেতৰ দৰ্শন সম্পৰ্কে যি বিলাক কথা শুনিবলৈ পাইছো সেই বিলাকৰ দ্বাৰা গান্ধীজীৰ প্ৰকৃত জীৱন বা তেখেতৰ প্ৰকৃত দৰ্শন, বা তেখেতৰ বানী বিলাক অপব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। আজি যি কাৰণে গান্ধীজীক শ্ৰদ্ধা কৰে, গান্ধীবাদ প্ৰচাৰ কৰে সেই সকল অহিংশ হৈয়েই থাকিলে Non-violent হৈ থাকে? সেই কাৰণেই মই কওঁ যে গান্ধীজীৰ অনুগত সকলে Non-violent হৈ থাকিবলৈ যেন চেষ্টা কৰে। আজি গান্ধীজীৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা জনাবলৈ যাওতে যাতে যেন তেখেতৰ প্ৰতি অন্যায় কৰা নহয়, অবিচাৰ কৰা নহয় তাৰ বাবে যেন ত্ৰুটী নকৰে।

গান্ধীজীয়ে কোনো দিনেই শ্ৰেণী সংগ্ৰামৰ বিৰুদ্ধে যোৱা নাছিল, শ্ৰেণী সংগ্ৰামৰ বিৰুদ্ধে কাম কৰা নাছিল। তেখেতৰ অতি প্ৰীয় শিষ্য যাক আমি সীমান্ত গান্ধী বুলি কও তেখেতৰ ভাষণ সিদিনা মই নগাৱত শুনিছিলো। তেখেতে কৈছিল যে ভাৰতবৰ্ষত মহাত্মাগান্ধীক সকলোৱে পাহৰি গৈছে। আমাৰ দেশৰ মুষ্টিমেয় কেইজন মান মানুহে কোটি কোটি জনতাক শোষণ কৰি আছে। গৰিব জনসাধাৰণক পোষণ কৰি আছে। সেই সীমান্ত গান্ধী আব্দুল গফৰ খানেও শ্ৰেণী সংগ্ৰাম কৰিব নালাগে বুলি কোৱা নাই। আৰু মহাত্মা-গান্ধীয়েও তেখেতৰ Non-violent আন্দোলনৰ কথা আৰু সেই অহিংস আন্দোলনৰ কথা কওতে তাৰ লগতে কি কি ইঙ্গিত দি গল এই বিলাক লক্ষ্য কৰা উচিত। কিন্তু আমি দেখিবলৈ পাইছো ভাৰত বৰ্ষৰ কিছুমান ৰাজনৈতিক দলে কিছুমান ৰাজনৈতিক দলক হেচা দি চেপি ধৰিবলৈ চেষ্টা কৰি আহিছে। কৃষিৰ আন্দোলনৰ কথা মহাত্মা গান্ধীয়ে আগতেই কৈ গৈছে যেতিয়াই জমিদাৰ সকলে গৰিব সকলৰ ওপৰত অধিপত্য বিস্তাৰ কৰিব তেতিয়াই ৰক্তপাতৰ সূচনা হব। এই যে ভৱিষ্যত মানুহৰ মাজত ৰক্তপাত হব সেই কথাৰ ইঙ্গিত

*Speech not corrected

মহাত্মাগান্ধীয়ে আগতেই কৈ গৈছে। অহিংস আন্দোলনৰ মাজেৰে এই কৃষি আন্দোলন ফলৱতী হব নোৱাৰে। এই ৰক্তপাত মানেই তেখেতে সংগ্ৰামৰ কথা কৈছে। আনকি অসমক Grouping ৰ মাজত নোসোমাবলৈ মহাত্মা-গান্ধীয়ে কি কথা কৈ গৈছিল তাক ক্ষমতাত আধিস্থিত থকা বন্ধু সকলে নজনা নহয়। এই কথাত মোৰ লগত সকলো এক মত হব। মহাত্মা গান্ধীয়ে উপদেশ দিছিল যে Grouping ৰ কাৰণে অসমৰ নেতা সকলে বিৰোধিতা কৰিব লাগিব। তাৰ কাৰণে লাগিলে ভাৰতীয় কংগ্ৰেছেই নহয় প্ৰয়োজন হলে অসম কংগ্ৰোছো বাদ দিব লাগিব। এই কথা তেখেত সকলে অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰে। মহাত্মা গান্ধীৰ সেই বিলাক মূল্যবান উপদেশ যদি আমি পাহৰি যাও তেনেহলে ভাৰত বৰ্ষৰ জনসাধাৰণৰ কেতিয়াও মুক্তি হব নোৱাৰে। মহাত্মা গান্ধীৰ অনুগামি সকলে যদি এই বিলাক কথা মানি নচলে তেনেহলে কেতিয়াও এখন সুস্থ, সবল ভাৰত বৰ্ষ গঢ়িব নোৱাৰে। মহাত্মা গান্ধীয়ে তেখেতৰ মৃত্যুৰ আগে আগে এই কংগ্ৰেছ ভাঙি দিয়াৰ কথা কৈ গৈছে। যিহেতু ভাৰতৰ স্বাধীনতা আৰ্জনৰ কাৰণেই কংগ্ৰেছৰ সৃষ্টি হৈছিল, সেই স্বাধীনতা অৰ্জন কৰাৰ পাচত কংগ্ৰেছ থকাৰ আৰু কোনো যুক্তি থাকিব নোৱাৰে। গতিকে শ্ৰেণীৰ বিৰুদ্ধে যোৱা কথাটো আমাৰ জনসাধাৰণে বুজি পালে যে কেতিয়াবা যদি মুক্তিৰ কাৰণে কিবা আন্দোলন কৰা হয় সি যদি Non-violcent হয় তেনে-হলে গান্ধীজীৰ প্ৰতি অন্যায় কৰা হব। গতিকে তেখেতৰ জন্ম শতবাৰ্ষিকীত মই কব খোজিছো গান্ধীজীৰ উদ্দেশ্য বাখ্যা কৰাৰ যোগেদি যাতে যেন গান্ধী-জীৰ প্ৰতি অন্যায় কৰা নহয় আৰু যাতে অনুগামি সকলে তেখেতৰ প্ৰতি অনুগত্য প্ৰকাশ কৰে গতিকে আজি গান্ধীজীৰ জন্ম শতবাৰ্ষিকীত আমাৰ জনসাধাৰণে তেখেতৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰাৰ লগতে তেখেতকো যাতে যেন বুজি পাবলৈ চেষ্টা কৰে। মই এই কথাত একমত নহয় যে কংগ্ৰেছ আন্দোলন মানেই ভাৰতৰ মুক্তি আন্দোলন তথা মানবতাৰ আন্দোলন। অবশ্যে স্বাধীনতাৰ আন্দোলন হব পাৰে। এইখিনি কথাকে নিবেদন কৰি আৰু তেখে-তলৈ মোৰ শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰি মই মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

M. Moinul Haque Chouhdury—মাননীয় সভাপতি মহোদয়, আভাকে এই বিধান সভার সদনে মাননীয় শ্ৰীমহেন্দ্ৰ মোহন চৌধুরী মহাশয়ে গান্ধীজীর জন্ম শতবার্ষিকী উপলক্ষে যে প্রস্তাব আনয়ণ করেছেন সেই প্রস্তাবে অংশ গ্রহণ করে আমিও আমার শ্রদ্ধা জ্ঞাপন এই মহামনবের প্রতি করছি এবং সেজন্য নিজেকে কৃতার্থ মনে করছি।

জাতির জনক মহাত্মা গান্ধীর মৃত্যুর সঙ্গে সঙ্গে শুধু ভারতবর্ষেই নয় সমগ্র মানব জাতির জন্য এক যুগের অবশীল হয়েছে। সমগ্র মানব জাতি এই মহাত্মার বাদে ধনী আমরাত বানী তা আর বলার প্রয়োজন আছে কি ? কারণ, দেশের স্বাধীনতা আন্দোলনে অহিংশার মাধ্যমে তিনি যে ভাবে সংগ্রাম করেছিলেন এবং আমাদেরে স্বাধীন করেছিলেন তা ভারতের ইতিহাসে স্বর্ণাক্ষরে লিখিত থাকবে। পৃথিবীর অন্যান্য দেশের জনসাধারণ আজও অবাক বিস্ময়ে তাঁর নীতির কথা এবং তার মহাত্মার কথা ভাবে এখন কি আমেরিকায় যেখানে সাদা এবং কালোর মধ্যে শ্রেণী সংগ্রাম সেখানেও মহাত্মার অহিংসার নীতি তারা সংগ্রাম চলছে technic হিসাবে শ্রদ্ধার সংগে গ্রহণ করেছেন আমরা স্বাধীনতা লাভ অতিসহজে করেছি একমাত্র তাঁহার সবল নেতৃত্বর জন্য। তাঁহার tehnic এর দরুন প্রায় বিনা আয়াসে স্বাধীনতা আমাদের দ্বারে এসেছে। পৃথিবীর অন্যান্য বহু দেশে স্বাধীনতার জন্য দেশের জনসাধারণ যে অসীম ত্যাগ এবং কষ্ট স্বীকার করেছে তা' আমাদের স্বাধীনতা আন্দোলনের সময় করতে হয়নি। তাই কিছুটা সহজলভ্য হওয়ার দরুন আমরা অনেকে স্বাধীনতার মূল্য সঠিক ভাবে উপলব্ধি করতে পারি না। প্রকৃত পক্ষে স্বাধীনতার মূল্য কি বহু লোকে বুঝতে পারেনি।

মহাত্মাগান্ধী যে শুধু স্বাধীনতা সংগ্রামী বা স্বাধীনতার জন্য লড়াই করেছিলেন তাই তাঁহার একমাত্র পরিচয় নয়, তিনি ভারতবর্ষের সমাজের কালিমা ও কলঙ্ক দুর করে সমগ্র দেশকে পরস্পরের প্রতি সন্মানের ভিত্তিতে এক করে শক্তিশালী করতে চেয়ে ছিলেন এবং তাই জনজীবণের সর্ব্বদিকে মানুষের জন্য কাজ করেবেন। ভারতবর্ষের অনুন্নত সম্প্রদায় তথা সংখ্যালঘুদের উন্নতির জন্য তিনি সারা জীবন লড়াই করিছিলেন। সর্ব্বহারা চীর পদানত এই অনুন্নত সম্প্রদায়ের লোককে তিনি হরির জন্য 'হরিজন' এই নাম দিয়ে তাদের উন্নতির জন্য এবং হিন্দু সমাজের এক সন্মানজনক অংশীদার করার জন্য আজীবন চেষ্টা করেছিলেন। এই পদ দলিত পদানত মানুয়ের মুক্তির জন্যে যে কেবল সংগ্রাম করেছেন তাই নয় তিনি ভারতের হিন্দু-মুসলমানের সম্প্রীতির জন্য আজীবন চেষ্টা করিছেন এক্ অবশেষে তিনি তার নিজের জীবন পর্য্যন্ত দান করেছেন। এই কথা তিনি উপলব্ধি করেছিলেন দেশের অগনিত দুর্ব্বললোক যেমন সংখ্যালঘু এবং হরিজনদের উন্নতিতেই দেশ এবং সমগ্র জাতি শক্তিশালী হবে। দেশের সংখ্যালঘু তথা মুসলমানদের সম্মানের ভিত্তিতে এবং নিরাপত্তার সঙ্গে এই দেশে বাস করার প্রচেষ্টায় তিনি যে তার জীবন দান করেছিলেন তাহার জন্য ভরতবর্ষের প্রত্যেক মুসলমান তার কাছে চিরকৃতজ্ঞ। পৃথিবী যতদিন থাকবে ততদিন তার এই চরম আত্মত্যাগের কথা পৃথিবী মনে রাখবে। এই কথা তিনি আমাদিগকে শিখিয়েছিলেন

মানুষ যেন মানুষকে ভালবাসে, মানুষে মানুষে যেন কোন ভেদাভেদৰ না থাকে, মানুষের জন্য যেন মানুষ প্রাণ দিতেও কুণ্ঠীত না হয়। আৰু এই কথা তিনি নিজের জীবন দিয়ে প্রমান করিছিলেন। তাই তাহার নাম পৃথিবীর ইতিহাসে সোণর অক্ষর লিখা থাকবে। পৃথিবীতে যতদিন মানুষ থাকবে ততদিন এই চরম আমদানের কথা লোকে বলবে।

ভারতবর্ষে আমরা অতি সহজেই ব্যক্তিৰ পূজা করি। নেতার নীতিকে কার্য্যে পরিণত না করেই মহান নেতার নাম কীর্তনের মাধ্যমেই তাঁহার কাজ আমরা সমাধা করার চেষ্টা করি। আমরা তাঁহার নীতির কথা মানতে, এবং নিজের জীবনে কার্য্যকরী করতে পরাম্মুখ। তাই শুধু গান্ধীজীর জন্ম শতবার্ষিকী পালন করেই আমরা অনেকে ক্ষান্ত। মহাত্মা গান্ধীর মহান নীতির কথা আমরা কাগজে পত্রেই সীমাবদ্ধ রেখেছি। তাই কিছুদিন পূর্বেও মহাত্মার জন্ম শত বার্ষিকী বৎসরে আহমেদাবাদ ও রাজস্থান তথা ভারতবর্ষের অন্যান্য স্থানে যে সমস্ত এবং সাম্প্রদায়িক দাঙ্গা অনুন্নত দের উপর অত্যাচার হয়ে গেল তার বর্বরতার কথা ভাবলে মাথা হেট হয়ে যায়। তাই শুধু প্রচার এবং কথার মাধ্যমেই মহাত্মা গান্ধীর নীতি সীমাবদ্ধ রাখলে চলবে না। তাই আমি আশা করবো এবং কামনা করবো যে মহাত্মা গান্ধীর জন্ম শতবার্ষিকী উপলক্ষে তাঁহার আদর্শের কথা আমরা যেন ভুলে না যাই এবং তার আদর্শকে নিজেদের এবং জাতির জীবনে যেন প্রতি-ফলিত করার চেষ্টা করি। এখনও আমাদের সমাজে উন্নত, অনুন্নত হিন্দু, মুসলমান ইত্যাদির নামে বিভেদ এবং অন্যায় চলছে। সমাজের প্রত্যেক খণ্ডর এখনও সমান উন্নত হয় নাই। তাই বিবাহ, সামাজিক মিলন, এক সঙ্গে বলে, যাওয়া-চলা ইত্যাদিতে বহু বাধা বিদ্যমান। মুখে আনকে যদিও ধর্ম্মনির পেক্ষতার কথা বলি কিন্তু আসকে সাম্প্রদায়িক। আমরা মুখে বলি এক, কার্য ও চিন্তায় করি অন্য। তাই আমি মনে করি সমাজের এই অসামঞ্জ, বিভেদ যদি দুর করা, নাযায়, যদি এশের প্রতি অন্যের সন্মান না থাকে তাহলে সমাজের তথা দেশের উন্নত্তি সম্ভব নয়। জীবনের চলার পথ বন্ধুর। শিক্ষাই এই কঠিন পৃথিবীতে চলার একমাত্র আথের এবং সে আথেয় আমরা মহান পুরুষদের জীবন থেকে গ্রহণ করতে পারি। এই লোকে মহাপুরুষদের জীবন আলোচনা করে মহাত্মাগান্ধী ছিলেন। এক আদর্শ পুরুষ। যেমন সবর্ণকার acid দ্বারা সোণাকে বিশুদ্ধ করে তেমনি এই মহাপুরুষরা সমাজকে বিশুদ্ধ করেন তাদের শিক্ষা দিয়া। আমার জীবনই আমার বাণী কিবা বলতেপারেন গান্ধীজী মহাপুরুষের জীবন অন্যয়, এর ক্ষয় নাই। এরজীবন অমর, এমরেও মরেনা।

এজীবন অব্যয়। তার ব্যয়নেয় শেষনেই। মহাত্মার এই অপয়, অবায় এবং অমর জীবন থেকে যদি আমরা তার দৃষ্টান্ত এবং আদর্শ গ্রহণ করে আমরা যদি আমাদের নিজের জীবনে এবং সমাজের জীবনে কার্য্যকরী করতে পারি তাহলে দেশ এবং সমাজকে শক্তিশালী এবং দৃঢ় করতে পারবো এবং এই আশা রেখেই আমি আমার বক্তব্য এখানে করছি।

Shri Soneswar Bora—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ে গান্ধীজীৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিবলৈ আৰু গান্ধীজীৰ শতবাৰ্ষিকী পালন কৰিবলৈ এটা প্ৰস্তাৱ আনিছে। এই সম্পৰ্কে মই কব খুজিছো যে গান্ধীজী আছিল গৰীৱৰ প্ৰতীক। গৰীৱৰ জীৱনেই মোৰ দৰ্শন আৰু গৰীৱৰ জীৱনেই মোৰ ধ্যান। যি গান্ধীয়ে এনে আদৰ্শৰে জীৱন-যাপন কৰিছিল সেই গান্ধীৰ আদৰ্শ লবলৈ হলে আজি তেওঁৰ খাৱন-শোৱন, চলন-ফুৰন আদি অনুসৰণ কৰিব লাগিব। গান্ধী-জীয়ে ভাৰতবৰ্ষৰ অগণন জনসাধাৰণ অৱস্থা দেখি তাৰ প্ৰতিকাৰৰ বাবে চেষ্টা কৰিছিল। এইজন মহান পুৰুষৰ সমালোচনা কৰিবলৈ নহয় – আলোচনা কৰিবলৈ গৈ নিশ্চয় দুৰাষাৰ কথা কব লাগিব।

অৰ্দ্ধনগ্ন গান্ধীজীয়ে গা ধুই উঠি ধুতিখন নিজেই চেপা মাৰি মেলিছিল। কিন্তু আজিৰ আমাৰ বেলিকা হৈছে কি : স্বাধীনতা পোৱাৰ পাছত আমি আজি আমাৰ জোটাজোৰ মোহাৰিবলৈকো পিয়ন চাপ্ৰাচী লব লগা হৈছে।

গান্ধীজীয়ে মদ নিবাৰণৰ বাবেও আন্দোলন কৰিছিল। কিন্তু আজি দেৱগাঁৱত মদৰ মহল তৈয়াৰ হৈছে। এইবোৰে গান্ধীজীৰ আদৰ্শ লোৱাৰ কথা সূচায় নেকি ? গান্ধীজীয়ে অস্পৃশ্যতা বৰ্জ্জনৰ বাবে অহোপুৰুষাৰ্থকে কৰিছিল। তাৰ দ্বাৰা তেওঁ বিশ্বসঙ্গতি লাভ কৰিব বিচাৰিছিল। ইতিহাস মেলি চালে দেখা যায় শ্ৰীশঙ্কৰদেৱেও ভাৰতবৰ্ষ তথা জগতলৈ মহাসঙ্গতি আনিবলৈ আপ্ৰাণ চেষ্টা চলাইছিল আৰু তেখেত ফলৱতীও হৈছিল। গান্ধীজীৰ ৰাজনৈতিক লক্ষ্য সাধিত হ'ল। কিন্তু আজি বৰ্ত্তমান ভাৰতবৰ্ষৰ মহাসঙ্গতিৰ বিসঙ্গতি হৈছে। কেৱল বি,ডি,অ', এচ,ডি,অ'ৰ জৰীয়তে পত্ৰিকাত চহী ললেই ভাৰতৰ মহাসঙ্গতি ৰক্ষা নহব। আজি দেখা গৈছে অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰত ভাৰতবৰ্ষৰ স্বকীয়া বিসঙ্গতি আছে।

গান্ধীজীয়ে যিটো দলত যোগ দিছিল তাত কোনো ৰাজনৈতিক দল নাছিল। সেই দল এক ৰাজনীতিকৰ অনুষ্ঠান আছিল। সেই কাৰণে গান্ধীজীৰ লগত ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন ঠাইৰ বিভিন্ন ৰাজনৈতিক দলত থকা মানুহে একেলগে স্বাধী-নতা লাভ কৰিবৰ কাৰণে আন্দোলন কৰি মহাসংহতি প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰিছিল। সেই যুগৰ ৰাজনৈতিক দলৰ লক্ষ্য আছিল ৰাজনীতি কৰা, কেৱল কংগ্ৰেছ বুলি

দল এটাৰ সৃষ্টি কৰা নহয়। কিন্তু সেই দলে যেতিয়া আদৰ্শ মষিমূৰ কৰিলে তেতিয়া তেওঁ কৈছিল যে কংগ্ৰেছ দলটো ভাঙি লোকসেৱা শিবিৰ কৰক।

আজি গান্ধীজীৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিবলৈ আমাৰ হক আছে নে নাই মই এইটোহে ভাবিব পৰা নাই।

যি বছৰত গান্ধীজীৰ জন্ম শতবাৰ্ষিকী পালন কৰা হৈছে সেই বছৰতে আহমেদাবাদত সাম্প্ৰদায়িক সংঘৰ্ষত শই শই মানুহ নিহত হল। ইয়াৰ দ্বাৰা প্ৰমাণ হয় গান্ধী শতবাৰ্ষিকী পাতি তেওঁৰ আদৰ্শ লোৱা আমাৰ ইচ্ছা একান্তই নাই। মাত্ৰ মানুহে হাঁহে বুলিহে আমি গান্ধীজীৰ জন্ম শতবাৰ্ষিকী পালন কৰিছো।

সেই কাৰণেই আজি গান্ধীজীৰ লগত মোৰ ব্যক্তিগত তথা ৰাজনৈতিক দলৰ কিছু অমিল আছে বা পাৰ্থক্য আছে। যদি মই এই কথা যথাযথ ভাৱে নকৈ শ্ৰদ্ধা জনাবলৈ গলে মোৰ কথা কোৱাৰ সাৰ্থক নহব।

গান্ধীজীয়ে কৈছিল, মানুহৰ মন আৰু অন্তৰ পবিত্ৰ হব লাগিব। ধনীৰ ধন দুখীয়া গৰীৱৰ কাৰণে এৰি দিব। সেই কাৰণেই মোৰ দলৰ গান্ধীজীৰ দলৰ লগত অমিল। গান্ধীজীয়ে বিৰলা চাহাবৰ লগতে একেলগে থাকিও কিয় বিৰলাৰ অন্তৰ পবিত্ৰ কৰিব নোৱাৰিলে। গান্ধীজীয়ে আজি লাগে বুলিলে বিৰলাই লাখ টকাৰ চেক কাটি দিবলৈও কুণ্ঠাবোধ নকৰে। এতিয়া এইখিনিতেই তেখেতৰ লগত মোৰ দলৰ অমিল।

যদিওবা গান্ধীজীৰ লগত মোৰ দলৰ অমিল তথাপি এই সুবিধাতে তেখেতৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰি যাতে তেখেতৰ অনুপ্ৰেৰণাৰে অনুপ্ৰাণিত হৈ কাম কৰিব পাৰে তাকে কামনা কৰিলো।

*Shri Nakul Chandra Das—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি এই সদনত জাতিৰ পিতা মহামানৱ মহাত্মা গান্ধীৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলি নিবেদন কৰিবৰ যি সুবিধা আৰু তেখেতৰ জন্ম শতবাৰ্ষিকীৰ বছৰতে যি প্ৰস্তাৱ উত্থাপিত হৈছে তাতে এই অভাজনে অংশ গ্ৰহণ কৰিছো। এই অভাজনে জাতিৰ পিতাৰ ওচৰত শ্ৰদ্ধাঞ্জলি নিবেদন কৰিবলৈ পাই ধন্য মানিছো। আজি অকল ভাৰতবৰ্ষতে নহয়, সমগ্ৰ বিশ্বতে এই মহামানৱ গৰাকীৰ পবিত্ৰ স্মৃতি, শ্ৰদ্ধাঞ্জলি অৰ্পন কৰিছে। যিজন মহাপুৰুষৰ গোটেই জীৱনটোৱেই বাণী, সেইজন মহাপুৰুষৰ জীৱনী সংক্ষেপে কলে তেখেতৰ প্ৰতি যথাযথ তৰ্পন কৰা নহব। সকলো ধৰণৰ সমন্বয়, অহিংসা, প্ৰেম প্ৰীতি, আদৰ্শ আৰু একাদশ ব্ৰতেই তেখেতৰ ব্ৰত আছিল। তেখেতে আটাইতকৈ

*Speech not corrected

নিঃকিনজন উদ্দেশ্যেই গোটেই জীৱন অতিবাহিত কৰিছিল। ভাৰতৰ পৰা বিদেশী শাসন আঁতৰাই এক অভিনৱ ভাৰত ৰচনা কৰিলে। তেখেতৰ আদৰ্শ পৃথিৱীত চন্দ্ৰ দিবাকৰ থাকে মানে জিলিকি থাকিব।

আজি এই পবিত্ৰ দিনত সেই গৰাকী মহামানৱৰ পৰা এটা মাত্ৰই ভিক্ষা মাগিব খুজিছো যে, অহিংসা, প্ৰেম, প্ৰীতিৰেই যেন ভাৰতবৰ্ষখন পূৰ্ণ হৈ থাকে আৰু যেন এই বিলাক লৈয়ে যেন জীৱনৰ বাকী কালছোৱা কটাব পাৰো তাকে ভিক্ষা কৰি পুনৰ তেখেতলৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি নিবেদন কৰি মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

Shri Kandarpa Narayan Banikya—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মহামানৱ মহাত্মা গান্ধীৰ জন্ম শত বাৰ্ষিকী উপলক্ষে কিছুমান কথা কৈছে আৰু সেই কথাৰ লগতে অলপমান কৈ মোৰ ঋণ পৰিশোধ কৰিম।

কিন্তু আজি দুখ লাগে সেই মহাত্মাগান্ধীৰ সত্যাগ্ৰহ কি আছিল আজিৰ কংগ্ৰেছী লোকে বুজি মাপায়। এই প্ৰসঙ্গত মোৰ এটা কথা মনত পৰে - পুতেকে পিতাকক চোলা লাগে বুলি কলে—ৰঙা চোলা দিয়াত বগা চোলা লাগে বুলি কলে।

(হাঁহি)

(A voice) অৰ্থটো কি? বুজা নাই)। "Please read your India"।

তাৰ পাচত ভাৰতৰ বেৰিষ্টাৰ এজনে গান্ধীজীক সুধিছিল যে আপুনি কিয় এনে কুৰা কৰিছে, তেখেতে উত্তৰত কৈছিল অকল ময়ে নহয় গোটেই দেশবাসীয়েই কৰিব।

ইয়াৰ পিচত গান্ধীজীয়ে কৰাচীত মুছলিম লিগৰ মিটিংত কৈছিল যে এইটো কোনো অপমানৰ কথা নাই। Please read your India,...Mr. Gandhi Muslim League, If I want to serve my **country**, there is no power in the World to kill are but when God wants are to be killed there is no power to save me. Mr. Gandhi, What is this? I am India.

তাৰ পাচত চাৰ্চিলে ভাবিছিল তেওঁ বৰ বুদ্ধিমান। কিন্তু চাৰ্চিলেও মহাত্মা গান্ধীৰ লগত ফেৰ মাৰিব নোৱাৰিলে।

বিশেষ কথা আৰু নকওঁ। ইয়াকে কৈ তেখেতৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰি মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

Moulana Abdul Jalil Choudhury—অধ্যক্ষ মহোদয়, মহাত্মা গান্ধীৰ পবিত্র জন্ম শত বার্ষিকীতে আমি শ্রদ্ধা জ্ঞাপন করছি আমার অপবিত্র আত্মা নিয়ে। মহাত্মা গান্ধীজীকে আমরা আমাদের নিজেদের বিবেক অনুযায়ী বুঝতে পেরেছি। প্রত্যেকেরই নিজের স্বাধীন স্বত্বা আছে নিজের বিবেক অনুযায়ী তাঁহাকে বুঝবার। তাই আমিও আমার অপবিত্র আত্মা নিয়ে মহান নেতাকে জানবার সাহস করেছি।

মহাশয়, আমার মতে নৈতিকতা তথা অহিংসার বানী যে সন্তান জন গণের মধ্যে প্রচার করেছিলেন, তিনিই আমাদের মহান নেতা মহাত্মা গান্ধী। তিনি কেবল যে ভারতের মধ্যেই ঐক্য ও সংহতি স্থাপনের চেষ্টা করেছিলেন তা নয় সমগ্র মানব জাতির উন্নতি কল্পে তিনি আপ্রান চেষ্টা করেছিলেন। এবং তাঁহার এই অপকারের কথা আমি আমার ১৮ বৎসর বয়স থেকেই বুঝতে শিখেছি এবং বিশ্বাস করতে শিখেছি। সেই হিচাবে মহাত্মা গান্ধী যে জাতীয় ঐক্য এবং সংহতির জন্য ভারতবর্ষকে এক নূতন রূপে রূপায়িত করবার চেষ্টা করেছিলেন সেই সম্বন্ধে কোন দ্বিমত নাই। ভারতের মুক্তির জন্যে তিনি অনেক ত্যাগ স্বীকার এবং সহায়তা করেছিলেন। ভারতের মুক্তি লাভের সংগে সংগে দেশের মানুষ তাঁহার এই ত্যাগ এবং কষ্ট স্বীকারের মাহাত্ম্য উপলব্ধি করতে পারলো।

মানুষে মানুষে যে একতা এবং মানুষের মধ্যে যে কোন বিভেদ নাই সেই শিক্ষাই তিনি আমাদের দিয়েছিলেন। কিন্তু দুঃখের বিষয় আমরা তাহার সেই শিক্ষা গ্রহণ করতে পারি নাই। তাই আমাদের একটা মুসলমানি প্রবাদ বাক্য বলছি। যে "মুখে বলে আল্লা আল্লা, অন্তরে তার বদখেয়াল ভোল না"। অর্থাৎ মুখে কথায় এক এবং কাজে কর্মে অন্য। অন্তরের শুদ্ধতা এবং পরস্পরের মধ্যে যে পারস্পরিক মানবতা বোধ তাহাই ছিল মহাত্মা গান্ধীর আদর্শ। আর সেই জন্য তিনি আজীবন সংগ্রাম করেছিলেন। সমগ্র মানব জাতির মধ্যে অহিংসার বাণী প্রচার করাই ছিল মহাত্মাজীর মূলমন্ত্র। কিন্তু আমরা তাঁহার সেই আদর্শ ভুলতে বসেছি। তাই আমি পূর্ব্বে একটা প্রবাদ বাক্যের কথা বলেছিলাম সেটা অত্যন্ত দুঃখের কথা। তাই বলছি অধ্যক্ষ মহোদয়, কি অর্থনৈতিক ক্ষেত্রে, কি রাজনৈতিক ক্ষেত্রে, কি সামাজিক ক্ষেত্রে সর্বত্রই একটা অরাজকতা দেখা দিয়েছে। সেই জন্য বলছি শুধু বক্তৃতা দিয়ে গান্ধীজীর নীতি পালন করা যাবে না। তার জন্য দরকার গান্ধীজীর নীতি অনুসারে কার্য করা।

আমাদের একজন মাননীয় সদস্য বলেছেন যে এক সমাজের সংগে অন্য সমাজের বিবাহ ইত্যাদি অনুষ্ঠান দ্বারা সমাজের উন্নতি তথা গান্ধীজীর আদর্শ পালন করা যাবে। কিন্তু আমি বলছি, না তার দ্বারা সত্যিকারের উন্নতি করা যাবে না। তার জন্য প্রয়োজন প্রত্যেক সম্প্রদায়ের মধ্যে একটা প্রীতির বন্ধন স্থাপন করা। প্রত্যেক সম্প্রদায় প্রত্যেক ভাষা ভাষীর মিলিত চেষ্টাই তাহা সম্ভব হবে। শুধু সরকারী আদেশজারী দ্বারাই তাহা সম্ভব হবে না।

তাই আমি বিশ্বাস করি প্রত্যেক সম্প্রদায়ের মানবগোষ্ঠীর মধ্যে প্রীতির ভাব স্থাপন হলে, প্রত্যেক সমাজের মানবগোষ্ঠীর পারস্পরিক সহায়তার দ্বারাই আমাদের দেশ উন্নত হবে এবং পৃথিবীর মধ্যে নিজের স্থান অধিকার করবে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, আর বিশেষ কিছু বলবার আমার ইচ্ছা নাই। আমার মত অপবিত্র আত্মার দ্বারা গান্ধীজীর মত মহান আত্মাকে বুঝবার অনুধাবন করার ক্ষমতা আমার সামান্যই। তথাপি যতটুকু পেরেছি ততটুকুই বিধান সভাই ব্যক্তকরতে চেষ্টা করছি। আমার মত নগন্য ব্যক্তির পক্ষে ইহাই যথেষ্ট এবং গান্ধী শতবার্ষিকী উপলক্ষে আমি আমার নগন্য শ্রদ্ধা নিবেদন করছি।

★Shri Pushpa Lata Das মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মই বক্তৃতা দিবলৈ অহা নাছিলো আৰু ইচ্ছাও নাছিল। যেতিয়া কবলৈ কলে তেতিয়া কবলৈ উঠিলো ভাৱ হয় যেন মহাত্মা গান্ধীৰ নামটোৱে উৎচ্চাৰণ কৰাৰ মোৰ অধিকাৰ নাই। তথাপি মোৰ হাতত পৰা কিতাপখনিৰ এষাৰি পঢ়ি দিলেই যথেষ্ট হব। স্মৃষ্টিকাৰকৰ স্মৃষ্টিৰ নৈবেদ্যত আমি কৃতার্থ। ভাৰতত ৰাজনীতিৰ সজ্ঘর্ষৰ যি ব্যাপক প্রশ্ন আহিছে সেই ক্ষেত্রত গান্ধীজীয়ে এষাৰ কথা কৈ গৈছে—সেয়া হৈছে Discipline conscience সেই খিনি পঢ়ি মোৰ শ্রদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰি মই মোৰ বক্তৃতাৰ সামৰণি মাৰিম।

There are times when we have to obey a call which is the highest of all i.e., the voice of Conscience, even though such

obebience may cost many a bitter tear, nay even more, separation from friends, from family, from the State to which we may belong, from all that we have held as dear life itself. For, this obedience is the Law of our Being

There come to us moments in life when about some things we need no proof from without. A Little Voice within us tells us : "You are on the right track, move neighther to your left nor right, but kept to the straight and narrow way.

There are moments in our life when we must act, even though we cannot carry our best friends with us. The 'Still Small Voice' within us must always be the final arbiter when there is a conflict of duty.

A disciplined conscience is one to obey. It is the Voice of God. An undisciplined conscience leads to perdition, for the devil speaks through it.

ইমান থিনি কলেই আজিৰ বাতাবৰণৰ কাৰণে যথেষ্ঠ হব। এই কথাখিনিৰে জাতীৰ জনক জনৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জ্ঞাপন কৰি মই মোৰ বক্তব্যৰ সামৰনি মাৰিলো।

Shri Kabir Chandra Roy Pradhani :—মাননী অধ্যক্ষ মহোদয়, এই মহান পুৰুষ জনৰ সম্বন্ধে মোৰ কবলৈ অধিকাৰ নাই যদিও, মোৰ মনত দকৈ সাচ বহি যোৱা তেখেতৰ জীৱনত ঘটা কেইটামান কথা কৈয়েই তেখেতৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জনাৱলৈ আগ বাঢ়িছো।

গান্ধীজীয়ে যেতিয়া London লৈ যায় তেতিয়া—মাকে বাধা দিয়া তিনিটা কথা তেওঁ মাকৰ ওচৰত প্ৰতিজ্ঞা কৰি গৈছিল। যি তিনিটা কথা আমাৰ দেশত বেভিচাৰ বুলি কয়। সেই কেইটা হল মদ, পৰনাৰী স্পৰ্শ আৰু মাংস নাখাবলৈ। এনেহেন মহা পুৰুষ এজনেও এনে ধৰণৰ প্ৰতিজ্ঞাত আৱদ্ধ হৈছিল, সেইটোই আচৰিত কথা। কিন্তু লণ্ডনৰ পৰিবেশে সেইটো তেওঁক পাহৰাই পেলাইছিল কিন্তু এদিন নিশা মাকলৈ মনত পৰি গোটেই নিশা কান্দিলে আৰু সেইবোৰৰ পৰা আতৰত থাকিবলৈ ললে, মাকৰ কথা আখৰে আখৰে পালন কৰিবলৈ মনস্থ কৰিলে।

*Speech not corrected

যেতিয়া তেখেতে উকালতি পাচ কৰি আহি ওকালতি কৰিবলৈ গৈছিল তেতিয়া তেওঁক আন পক্ষৰ উকিলে জেৰা কৰোতে তেওঁ ভলৰ অচৰ হৈ মনে মনে থাকিল। পাচত ওলাই আহি সেই মানুহ কেইজনক টকা খিনি ঘূৰাই দিলে। আচৰিত কথা এনে এজন মহাপুৰুষৰ জীৱণতো এনে ধৰণৰ ঘটনা কিছুমান হয়। তাৰ পাচত তেওঁক খুৰাকে বোম্বাইত ওকালতি কৰিবলৈ কৈছিল--কিন্তু তেওঁ দক্ষিণ আফ্রিকালৈ ওকালতিৰ উদ্দেশ্যে গ'ল। তাত তেওঁ ইমান নাম কৰিলে যে—তেওঁৰ জীৱনৰ গতি একেবাৰেই সলনি হৈ গ'ল। এই টোৰ পৰাই তেখেতক মহান আত্মালৈ পৰিণত কৰিলে। তাৰ পাচত ঘূৰি আহি ভাৰতবৰ্ষতো একেটা পন্থাই ললে। তেওঁ ভাৰতলৈ ঘূৰি অহা পাচত—যি জন মানুহে তেওঁক courtত হাঁহিছিল সেই মানুহ জনে তেখেতক মালা পিন্ধাই আদৰি আনিলেগৈ।

এই মহান মহাত্মাৰ ত্যাগেই হৈছে আতাইতকৈ আদৰ্শনীয় কথা। তেখেতে জীৱনত বহুত কষ্ট কৰি, স্বাধীনতাৰ আন্দোলন কৰি শেষত স্বাধীনতাৰ পাতনি আনি দিয়াৰ পাচত ১৯৫০ চনৰ ৩০ জানুৱাৰীত স্বৰ্গত বাস হয়। তেখেতে যদিও কৈছিল জীৱনৰ নিৰাপত্তা নালাগে বুলি তথাপি আমাৰ কৰ্ত্তব্য আছিল তেখেতক নিৰাপত্তা দিয়াতো। ইয়াকে কৈ তেখেতলৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জনাই বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

Mr. Speaker : মই এটা আবেদন কৰো শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰোতে মাননীয় সদস্যসকলে চমু ভাষণ দিয়ে, তেতিয়াহলে বহুতৰে সুবিধা হব।

Shri Jalaluddin Ahmed : মই মাত্ৰ ২ মিনিট মান কৈয়ে শেষ কৰিম।

Mr. Speaker : গোস্বামীয়ে কোৱাৰ পিছতেই আপুনি কব।

Shri Sarat Chandra Goswami—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, গান্ধী শতবাৰ্ষিকী সন্দৰ্ভত এই সদনত যিটো প্ৰস্তাব মাননীয় ডেপুটি স্পিকাৰে উৎথাপন কৰিছে তাক সমৰ্থন কৰি মই দুষাৰ মান কম। প্ৰস্তাবটোত জাতিৰ পিতা মহামানৱ মহাত্মাগান্ধীৰ প্ৰতি কেৱল শ্ৰদ্ধাঞ্জলী বা পুষ্পাঞ্জলী অৰ্পন কৰাৰ কথাকেই মাত্ৰ কোৱা নাই তাত উল্লেখিত শেষ বাক্যটোত যি আহ্বান জনোৱা হৈছে আৰু যি কাৰণে এই মহান পুৰুষজনে তেখেতৰ জীৱন কালত কাম কৰি আত্মোৎসৰ্গ

কৰি গ'ল তেনে মহান উদ্দেশ্যৰ বাবে কাম কৰিবৰ কাৰণে আজি আমি সংকল্পবদ্ধ হব লাগিব। এই প্ৰস্তাবৰ সম্পৰ্কত সদনৰ মাননীয় সদস্যসকলে উল্লেখ কৰা বিভিন্ন কথাত আৰু প্ৰস্তাৱটোৰ লগত সময়ৰ সংকেত সমাধনৰ বাণীৰ ইঙ্গিত দি গৈছে। এই সম্পৰ্কত মই এটা আখ্যান কব খুজিছো। এক গাঁৱত আছিল কেবাকন কাই, ঘৰলৈ কোনোবা গলে বহিবলৈ ঠাই একন নাই পালে থাই নেপালেই নাই। তেওঁ পিতাকৰ মৃত্যু হলত, তেওঁৰ পিতাকৰ মৃত্যুত মুখৰ চুৱা গুচাবলৈ তেওঁৰ অৱস্থা অনুযায়ী যি পাৰে তামোল পানেৰে ৰাইজক শুদ্ধ কৰালেও কৰালে নকৰিলেও নাই—তাত কাৰো আহে নায় নায়। তাৰ পাচত সেই কাৰাকন যেতিয়া কেৰমন খাটনিয়াৰ হল, তেতিয়া তেওঁৰ পিতৃৰ মৃত্যুৰ পিচত মুখৰ চুৱা গুচাৱৰ কাৰণে সমাজৰ অন্যান্য মানুহে উদ্ভিন্ন এচাৰৰ সম্ভাৰ যোগান ধৰিলে ঠিক এনেকুৱাই হৈছে জাতিৰ পিতা মহত্মাগান্ধীৰ জীৱনৰ যি আদৰ্শ দৰ্শন তাক ৰূপায়ন কৰাৰ দায়ীত্ব আজি বহুগুণে বেচি হল বিশ্বই গান্ধীবাদ ৰূপান্তি কৰিবলৈ আগবাঢ়ি অহাৰ পিচত তেখেত এজন অসাধাৰণ—পুৰুষ আছিল। তেখেতে অকল ৰাজনৈতিক স্বাধীনতা অনা নাই। তেখেতে বিচাৰিছিল নিষ্পেষিত, পদদলিত ভাৰতৰ জনসাধাৰণৰ সামাজিক কল্যাণ অৰ্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক মুক্তি। পিতৃয়ে যেনেকৈ সন্তানৰ প্ৰতি সকলো দায়িত্ব আৰু কৰ্ত্তব্য কৰে। ঠিক তেনেকৈ এই মহান পুৰুষ জনাই সমগ্ৰ জাতিক সৰ্ব্বতোভাৱে establish কৰিবৰ কাৰণে যি প্ৰয়োজন সেই সকলো কৰিছিল ; সেই কাৰণেই মই ইয়াত কেৰমনৰ কথা উল্লেখ কৰি কওঁ যে সমগ্ৰ জনসাধাৰণে লগ লাগি জাতিৰ পিতাজনৰ আদৰ্শ আৰু দৰ্শনৰ প্ৰতি অহিংসা যোগাব লাগিব। গান্ধীজীৰ অসাধাৰণ ব্যক্তিত্ব আৰু অভিনৱ কাৰ্য্য পন্থাৰ দ্বাৰা অকল ভাৰতবৰ্ষেই নহয় বিশ্বৰ কোটি-কোটি দলিত মানৱৰ মুক্তিৰ পথ-মুকলি কৰিছিল। আজি গান্ধীজী নাই, কিন্তু তেখেতৰ আদৰ্শ দৰ্শনে সমগ্ৰ বিশ্বক আকৰ্ষণ কৰিছে আৰু বিশ্বই সেই মত আকোৱালী লব খুজিছে।

উত্তৰ ভিয়েটনামৰ অবিষমম্বাদী নেতা দুৰ্দ্দশ বিপ্লৱী কমিউনিষ্ট নেতা হোচিমিনে কৈছিল যে বিশ্বৰ শ্ৰেষ্ঠ বিপ্লৱী সকলৰ মাজত গান্ধী এজন শ্ৰেষ্ঠতম বিপ্লৱী। এই উক্তিয়ে গান্ধীৰ প্ৰতি অন্য এক শিবিৰৰ দৃষ্টি নকৈ আকৰ্ষণ কৰিলে। আজি বিশ্বৰ কুমেৰুৰ পৰা সুমেৰুলৈ বিভিন্ন শিবিৰে গান্ধীৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হৈছে আৰু শতবাৰ্ষিকীৰ বছৰত নিজ নিজ দেশবাসীৰ হৈ যথাযথ শ্ৰদ্ধানিবেদন কৰিছে। America ৰ নিচিনা বৈষয়িক উন্নতিৰ চৰম শীৰ্ষত উপনীত হোৱা ৰাজ্য—য'ত আজিৰ যুগত বিদ্বেষ প্ৰতিৰোধৰ কাৰণে President John F. Kennedy আততায়ীৰ হাঁতত প্ৰাণ হেৰুৱাব লগিয়া হ'ল। সেই America ত দলিত নিগ্ৰোসকলে মুক্তি আন্দোলনৰ পথবাচি লৈছে গান্ধীবাদী পথ আৰু সেই আন্দোলনৰ নেতা মাৰ্টিণ লুথাৰ কিং গুলীবিদ্ধ হ'ল সৌ সিদিনা মাত্ৰ গান্ধী গুলীবিদ্ধ হোৱাৰ দৰেই। অন্য এক শিবিৰ চেকশ্লোভিয়া ব্যক্তি

স্বাধীনতাৰ চৰম শিখৰত কিন্তু তাত যেতিয়া ডুবচেকৰ দলে আত্মানীয়ন্তনৰ অধিকাৰ মাত্র সাব্যস্ত কৰিব খুজিছিল সেইটো মষিমূৰ কৰিবৰ নিমিত্তে যেতিয়া ব্ৰাৰ্চ শক্তিয়ে ডুবচেকৰ দলৰ বুকুৰ ওপৰেদি ষ্টিমৰুলাৰ চলাইছিল, তাৰ সন্মুখত থাৰা হৈছিল নিৰস্ত্রজনতা ডুবচেকৰ দল অহিংসা নীতিৰে গান্ধীয়ান পদ্ধতিৰে।

আজি সেই বাবেই মহাত্মা গান্ধীয়ে যি মহান আদৰ্শ আৰু কাৰ্য্যাবলী, সেই আদৰ্শক আমি ভাৰতত সৰ্ব্বতো প্ৰকাৰে ৰূপদান কৰাটো প্ৰতিজন ভাৰতীয়ৰ অপৰিহাৰ্য্য দায়ীত্ব আৰু কৰ্ত্তব্য হৈ উঠিছে—। আৰু তাৰ বাবে আমি সদনৰ সদস্য সকলৰ জৰিয়তে জন সাধাৰণক সংকল্পবদ্ধ কৰিব লাগিব। এই মহান কাৰ্য্যত আত্ম-নিয়োগৰ বাবে অকল কংগ্ৰেছীয়েই নহয় ভাৰতৰ জাতিধৰ্ম্ম দল নিৰ্ব্বিশেষে সকলো ভাৰতীয়ই একমতে সংকল্প বদ্ধ হব লাগিব।

যদি কংগ্ৰেছৰ কিবা ত্ৰুটি বিচ্যুটি থাকে সেইটো সংশোধন কৰিব লাগিব। অকংগ্ৰেছী সকলেও যি আগতে গান্ধীক অনুসৰণ কৰা নাছিল আজি সেই সকলেও দুগুন উদ্যমেৰে পবিত্ৰ সদনত মহাত্মা গান্ধীৰ আদৰ্শ নীতিৰ অনুপ্ৰাণীতহৈ ঐক্যভাবে দৃঢ়ভাবে আগবাঢ়ি যাব লাগিব। নহলে সেই দৰ্শন আৰু আদৰ্শৰ মূল্য নোহোৱা হব—। গতিকে সেই মহান আদৰ্শৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰাৰ লগতে আজি আমি সকলোৱে মহামানৰ প্ৰদৰ্শিত পথেৰে কাম কৰাৰ সংকল্প গ্ৰহণ কৰো আহক। ইয়াকে কৈ অধ্যক্ষ মহোদয়, এই আহ্বান জনাই মই প্ৰস্তাৱটো সাদৰে সমৰ্থন জনালো

Shri Jalaluddin Ahmed—माননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ পিতা মহামানৱ মহাত্মাগান্ধীৰ স্মৃতি স্মৰণ কৰি তেখেতৰ জীৱনৰ প্ৰতি আজি শ্ৰদ্ধাঞ্জলী অৰ্পন কৰিলো। তেখেত এজন অসাধাৰণ ব্যক্তি আছিল, তেখেতে সকলো সম্প্ৰদায় আৰু সকলো শ্ৰেণীৰ মানুহৰ লগত মিলামিচা কৰিছিল, অতি সাধাৰণ ভাৱে তেখেতে জীৱন যাপন কৰিছিল আৰু কথাকওতেও সাধাৰণ সুৰতেই কথা কৈছিল। স্বাধীনতা আন্দো-লনৰ সময়ত আমাৰ ভাৰতবৰ্ষত নানা ৰকমৰ ধৰ্ম্মালম্বী নানান ভাষাভাষী নানান আচাৰ বিচাৰ নানা ৰীতি নীতিৰ মানুহ আছিল। এইবিলাক মানুহ বৃটিছ—গৰ্ভ-ৰ্ণমেন্টৰ তলত আছিল, আৰু কাম কৰিছিল। এই বিলাক মানুহক একতাৰ ডোলেৰে বান্ধি আমাৰ ভাৰতবৰ্ষক স্বাধীনতা আন্দোলনৰ দ্বাৰা ভাৰতবৰ্ষৰ স্বাধীন আনিলে। সেইখিনি সময়ত মহাৰাজা জমীদাৰ আদি যি ইংৰাজৰ অধীনত আছিল সকলোকে লগ লগাই একতাৰ ডোলেৰে ভাৰতবৰ্ষৰ স্বাধীনতা আনিলো। যদিয়ো তেওঁলোকৰ মাজত ঘোৰ বিৰোধিতা আছিল, কিন্তু আজি সেই জমীদাৰ সেই মহাৰাজা আদি নাই যিয়ো বা আছে তেওঁলোকৰ মাজত এতিয়া ভেদাভেদ নাই; আজি আমি এই ভেদাভেদ পাহৰি মহামানৱৰ মহামন্ত্ৰত সীমিতহৈ আমাৰ মাজৰ ভেদাভেদ পাহৰি যোৱা উচিত। আজি ২০ বছৰে কংগ্ৰেছ চৰকাৰে কি কৰিছে? আগতে যি মান

ৰাজা আছিল, আজি তাতকৈ বহুত বঢ়ালে, আজি আমাৰ কংগ্ৰেছ চৰকাৰে হিংসা নীতি অবলম্বন কৰিছে। ইয়াৰ দ্বাৰা আমাৰ ভবিষ্যত বংশধন সকলৰ নিৰাপত্তা নোহোৱা হব; কিন্তু গান্ধীজীৰ নীতি আছিল অহিংসা নীতি তেওঁ যি সময়ত South America ত ওকালতি কৰিবলৈ ৰেল গাড়ীত যাওতে এজন কোনো দুবৃত্তই তেওঁক আঘাট কৰোতে তেওঁ অচেতন হৈ পৰিছিল আৰু তেতিয়া দুবৃৰ্ত্ত জনক পুলিচে ধৰি নি জেলত ৰাখিছিল কিন্তু গান্ধীজীয়ে সুস্থ হৈ উঠাৰ পিছত Officr ক হাঁতে ভৰিয়ে ধৰি কাবৈ কাকুতি কৰি দুবৃত্ত জনক জেলৰ পৰা মুকলি কৰিবলৈ খাতিছিল, সেই কাৰণে তেওঁৰ নাম মহাত্মাগান্ধী অৰ্থাৎ মহান আত্মা, কিন্তু আজি আমাৰ কংগ্ৰেছ চৰকাৰৰ মন্ত্ৰীসকলে কোনো ঠাইত Meeting কৰিবলৈ যাওতে কোনোবাই কিবা কব বুলি Preventive Detention Act pass কৰিব খুজিছে।

Shri Kamakhya Prasad Tripathi—Mr. Speaker, Sir he is bringing Polemical subject in this discussion which is complete by out of contept.

Shri Jalaluddin Ahmed - গতিকেই মই জাতিৰ পিতা মহামানৱ মহাত্মা গান্ধীৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলী নিবেদন কৰি মোৰ বক্তব্য সামৰণি মাৰিলো।

*Sri Premadhar Bara—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি আমাৰ জাতিৰ পিতা মহা মানৱ মহাত্মাগান্ধীৰ জন্মশতবাৰ্ষিকী উপলক্ষে মুখ্যমন্ত্ৰী চলিহা ডাঙৰীয়াই উপদলপতিৰ জৰিয়তে যি প্ৰস্তাৱ দাঙি ধৰি আমাৰ সদনৰ সদস্যসকলক অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ সুযোগ দি তাৰ বাবে মই আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিছো। আজি মহা-মানৱ মহাত্মাগান্ধীলৈ শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰাৰ লগতে মোৰ মনত এটা কথা আহি পৰে যে এই মহাপুৰুষ কাৰ? চন্দ্ৰ-সূৰ্য্য কাৰ? গ্ৰহ-নক্ষত্ৰ, বায়ু-বৰুণ কাৰ? চন্দ্ৰ-সূৰ্য্য, গ্ৰহ-নক্ষত্ৰ, বায়ু-বৰুণ যেনেকৈ সমগ্ৰ বিশ্বৰ কাৰণে মহাপুৰুষ বা মহান আত্মাও সকলোৰে কাৰণেই। আজি যেনেকৈ বৰ-গছে সকলো বাটৰুৱাকে সমানে ছাঁ দিয়ে তেনেকৈ মহান আত্মাও সমগ্ৰ ভাৰতবাসীকে আশ্ৰয় দিছিল। আজি মহাত্মাৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰোতে আমাৰ নিজৰ আত্মবিশ্লেষণ আহি পৰে। দুই এগৰাকী পূৰ্ব বক্তাৰ দৰে। আজি মহাত্মা গান্ধী অকল কংগ্ৰেছৰেই নহয়, জাতিৰ পিতা হিচাবে গণ্য কৰিলে তেখেত কংগ্ৰেছৰ, কমিউনিষ্টৰ, জন-সংঘৰ, মুছলিম লিগৰ, সকলো ভাৰতবাসীৰেই।

আজি তেখেতৰ নেতৃত্বত ভাৰতবৰ্ষই ৰাজনৈতিক স্বাধীনতা পালে। তেখেতৰ অন্তৰৰ ইচ্ছা আছিল কেনেকৈ বুভুক্ষিত জনতাক, দৰিদ্ৰ, নিস্পেষিত ভাৰতবাসীকে

*Speech not corrected

দুবেলা দুমুঠি অন্ন দিব পাৰে। বস্ত্ৰৰ ব্যৱস্থা কৰি কেনেকৈ আৰ্থিক স্বাধীনতা আনিব পৰা যায়। আজি আমি মহামানৱৰ পবিত্ৰ স্মৃতিত শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰাৰ লগে লগে আমি আত্ম বিশ্লেষণ কৰি চাব লাগিব যে সেই দৰ্শনত আমি উপনীত হব পাৰিছো নে নাই? তেখেতৰ অন্তৰৰ, তেখেতৰ প্ৰাণৰ ভাৱ আছিল ভাৰত বৰ্ষৰ বুভুক্ষিত জনতাই দুবেলা দুমুঠি খাবলৈ পাইছে নে নাই? সমাজৰ পদদলিত নিষ্পেষিত বা সমাজৰ বৈষম্যতা অৰ্থাৎ উচ্চ-নীচ, ধনী-দুখীয়াৰ যি বৈষম্যতা, অনুসূচীত আৰু উচ্চ-শ্ৰেণীৰ মাজৰ যি বৈষম্যতা সেই বৈষম্যতা দূৰ কৰিবলৈ নিজে গৈ হৰিজনসকলৰ মাজত থাকি তেওঁবিলাকৰ লগত Camp কৰি শিবিৰ পাতি তেওঁবিলাকৰ উন্নয়নৰ কাৰণে আত্মোৎসৰ্গ কৰিছিল সেই বিলাকত আমি আছো নে নাই সেই বিলাক বিশ্লেষণ কৰাৰ সময় আহি পৰিছে।

অধ্যক্ষ মহোদয় মই এই পবিত্ৰ সদনৰ অমূল্য সময় বেছি নষ্ট নকৰো মাত্ৰ মহামানৱ জনৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰাৰ লগতে আৰু এটা কথা কৈছো। তেখেতে এটা কথা ভাৰত স্বাধীন হোৱাৰ পিচতেই কৈছিল যিটো কথা সমগ্ৰ ভাৰতবাসীৰ কাৰণেই গ্ৰহণীয়। বিশেষকৈ তেখেতে কৈছিল যে ৰাজনৈতিক স্বাধীনতাৰ কাৰণে কৰা আন্দোলনত আমি কৃতকাৰ্য লাভ কৰিছো। এতিয়া যি কংগ্ৰেছ অনুষ্ঠান পাতিছিল সেই ৰাজনৈতিক অনুষ্ঠান ভাঙি দিব লাগে। এইটো কথা গান্ধীজীয়ে কৈছিল। এই কথাটো কংগ্ৰেছৰ কৰ্মী সকলে মনত ৰাখিব লাগে। লগে লগে লোকসেৱক সংঘ স্থাপন কৰি সমাজৰ মাজত গৈ সমাজৰ উন্নতিৰ কাৰণে দুখীয়া ধনীৰ ভেদাভেদ নোহোৱা দ্বন্দ্বৰ সমাজ এখন গঢ়িবলৈ, যি সমাজত সকলোৱে দুবেলা দুমুঠি খাবলৈ পায়, পিন্ধিবলৈ পায় তেনে সমাজ এখনৰ কথাহে চিন্তা কৰিছিল। এই বিলাক কথা আজি গান্ধীজীৰ জন্মশতবাৰ্ষিকী উপলক্ষে ভাৰতবাসীৰ মাজত পৰিষ্কাৰ হৈ পৰিছে।

আজি দেখা গৈছে কংগ্ৰেছ কৰ্মীসকলে গান্ধীজীৰ নামত জন্মশতবাৰ্ষিকী একচেটীয়া হিচাবে পালন কৰিবলৈ গৈ উৎসৱৰ জয়ঢোল কোবাবলৈ আৰম্ভ কৰাৰ লগে লগে কংগ্ৰেছ দল ভাঙি ছিঙি দুভাগ হৈ গল। ইয়াৰ কাৰণ এই যে এই কথা মহান আত্মাই সহ্য কৰিব নোৱাৰে। যি মহান আত্মাৰ কণিকা সমগ্ৰ ভাৰতবাসীৰ মাজত আজিও বিদ্যমান। সেই মহা মানৱৰ মোল পাবত গজা কোনো দলেই বুজি পাব নোৱাৰে। সেই অনুশোচনা আজি আহি পৰিছে।

মই ইয়াত truth, Non violance বা Dadicationৰ যি কথা কোৱা হৈছে সেই ক্ষেত্ৰতে মোৰ কথাত কওঁ যে ইয়াৰ বাবে মই অন্য মাননীয় সদস্যৰ কথা কবলৈ নাযাও। মই এই প্ৰস্তাৱৰ জৰিয়তে প্ৰস্তাৱকৰ্ত্তালৈ এইটো জনাও যে মোৰ নিজৰ Dadication যেই হোৱা নাই গতিকে Redadication ৰ কথা

মই কেনেকৈ ভাবো। Can there be Redadication, without dadication ? I for myself through you Sir, Speaker, and the mover of the resolution convey to Chief Minister.

মোৰ ব্যক্তিগত dadication কথাহে কৈছো। ইয়াকে কৈ মহা মানৱ মহাত্মা গান্ধীৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰি প্ৰস্তাৱ কৰ্ত্তাক ধন্যবাদ জনাই মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

Mr. Speaker—এতিয়া আমাৰ List ত থকা সদস্যসকলৰ বক্তৃতা শেষ হৈছে আৰু বাকী কেইজনৰ বাবে সময় বেছি নাই। গতিকে এতিয়া যি কেইজন সদস্যই কব সেই কেইজনে বক্তৃতাত মাত্ৰ তিনি মিনিতকৈ সময় পাব।

Mrs. Pranita Talukdar – মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি এই পবিত্ৰ সদনত আমাৰ উপদলপতি ডাঙৰীয়াই মহাত্মা গান্ধীৰ জন্ম শতবাৰ্ষিকী উপলক্ষে যিটো প্ৰস্তাৱ ডাঙি ধৰিছে সেইটো মই অন্তৰৰ সৈতে সমৰ্থন কৰিছোঁ।

জাতিৰ পিতা মহাত্মাগান্ধী স্বাধীনতা আন্দোলনৰ এজন প্ৰধান যুজাৰু আছিল। ভাৰতবৰ্ষৰ স্বাধীনতাৰ কাৰণে আজীৱন পৰ্যন্ত তেখেতে অহোপুৰুষাৰ্থ চেষ্টা কৰিছিল। তেখেতে যুদ্ধ কৰিছিল অস্ত্ৰৰ দ্বাৰা নহয়। কেৱল অহিংসা মূল মন্ত্ৰ লৈ গোটেই ভাৰতবাসীক তেখেতে জাগ্ৰত কৰি স্বাধীনতা আন্দোলত জপিয়াই পৰিবলৈ উদগনি দিছিল আৰু তাৰ ফলস্বৰূপেই ভাৰতবাসীয়ে আজি স্বাধীনতাৰ পোহৰ দেখিবলৈ পাইছোঁ। গতিকে গোটেই ভাৰতবাসীয়ে আজি এই মহান নেতা জনৰ প্ৰতি কৃতজ্ঞতা জনাই তেখেতৰ এই মহান আদৰ্শক, কৃতজ্ঞতাৰে স্বীকাৰ কৰি ভাৰত বাসীয়ে তেখেতলৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জ্ঞাপন কৰা উচিত।

তেখেতে ভাৰতবৰ্ষৰ হৰিজন সকলৰ উন্নতি সাধন কৰি আমাৰ মাজত যি অস্পৃশ্যতাৰ মনোভাব আছিল সেইবোৰ আজীৱন পৰ্য্যন্ত দূৰ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল আৰু আমাৰ মাজত যি সাম্প্ৰদায়িক মনোবৃত্তি, যি জাতিভেদ ভাৱ এই সকলোৰ দূৰ কৰি মাতৃভূমি ভাৰতবৰ্ষত এখন ৰামৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ সপোন দেখিছিল। আজি আমাৰ ভাৰতৰ প্ৰতিজন নাগৰিকে যদি তেখেতৰ এই কথা উপলব্ধি কৰি "ৰাম ৰাজ্য" প্ৰতিষ্ঠা কৰিলেহেতেন, তেতিয়াহলে আজি তেখেতৰ আত্মাই, তেখেতৰ জীৱনে চিৰশান্তি লাভ কৰিলেহেতেন।

আজি আমাৰ মাজত তেখেত নাই। কিন্তু তেখেতৰ যি আদৰ্শ, যি অহিংসাৰ বাণী সেইবিলাক আমাৰ মাজত চিৰকাল জীয়াই থাকিব। আজি আমাৰ প্ৰতিজন ভাৰতবাসীয়ে তেখেতৰ আদৰ্শক, তেখেতৰ মহান কৰ্ম্মক আঁকোৱালি লব

মন্ত্ৰ বানীক যাতে আমি গ্ৰহণ কৰিব পাৰো। আমাৰ কৰ্ম্ময় জীৱনত খটুৱাব পাৰো তাৰ কাৰণে মই আশা ৰাখিলো।

মই বিশেষ আৰু নকওঁ। শেষত এই মহান নেতাজনৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জনাই মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

Shri Gyasuddin Ahmed—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, বিভিন্ন জাতি-উপজাতি, বিভিন্ন ধৰ্ম্মাৱলম্বী আৰু নানা কৃষ্টি সম্পন্ন মানুহ এই উপ মহাদেশত বসবাস কৰি আছে। সকলোৰে মাজত এটা সমন্বয় সাধন কৰি ভাৰতত এটা মহা জাতি গঢ়ি তোলাৰ ঐতিহাসিক প্ৰয়োজনীয়তা আছিল। সেই দৃষ্টিকোনৰ পৰা যদি ভালদৰে বিচাৰ কৰি চোৱা যায় তেন্তে স্বীকাৰ কৰিব লাগিব যে মহাত্মা গান্ধীৰ জন্মই দেশৰ এই ঐতিহাসিক প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণ কৰিছিল।

আমি জানো যে এই উপমহাদেশত বিভিন্ন যুগত বিভিন্ন জাতি যেনে : শক হুন, মোগল, পাঠান আদি পৃথিবীৰ নানা দেশৰ পৰা আহি ভাৰতৰ্বত স্থায়ীভাবে বসবাস কৰিছিল। বিভিন্ন জাতি বিভিন্ন ভাষাভাষী আৰু বিভিন্ন ধৰ্ম্মাৱলম্বীৰ মাজত এটা সমন্বয় গঢ়ি তুলি এটা মহা জাতি গঠন কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা বহুতে মৰ্ম্মে মৰ্ম্মে উপলব্ধি কৰিছিল। এই খিনিতে বিশ্ব কবি ৰবীন্দ্ৰ ঠাকুৰলৈ মোৰ মনত পৰে। তেখেতে সকলোকে উদাত্ত আহ্বান জনাইছিল।

এসো হে আৰ্য্য
এসো অনাৰ্য্য
হিন্দু মুসলমান,
এসো আজ তুমি ইংৰাজ
এসো এসো খৃষ্টান
এসো ব্ৰাহ্মণ স্তচি কৰি মন
ধৰো হাত সবাকাৰ
এসো হে পতিত হোক অপনীত
ভাব অপমান ভাৰ।

মহা কবি ৰবীন্দ্ৰ নাথে যি আহ্বান জনাইছিল, সেই আহ্বান বাস্তৱত কৰিছিল মহাত্মা গান্ধীয়ে। সেই উদ্দেশ্যে তেখেতে সকলো ভেদাভেদ দূৰ কৰি অস্পৃষ্যতা বৰ্জ্জন কৰি মানুহৰ সকলো ঘৃননীয় ভাব, ভেদাভেদ আদি দূৰ কৰি ভাৰতবৰ্ষত এটা মহান জাতি গঠন কৰাৰ সপোন দেখিছিল আৰু সেই সপোন বাস্তৱত ৰূপায়িত কৰিবলৈ যাওঁতে তেখেতে জীৱন বিসৰ্জ্জন দিব লগীয়া হৈছিল।

আজি তেখেত নাই। কিন্তু তেখেতৰ যি আদৰ্শ, সেই আদৰ্শ গোটেই পৃথিবীতে বিয়পি পৰিছে। আমি দেখিবলৈ পাইছো তেখেতৰ আদৰ্শত অনু-প্ৰাণিত হৈ আমেৰিকাৰ মাৰ্টিন লূথাৰ কিং এ কুক্লাক্স ক্ল্যানৰ অত্যাচাৰ আৰু অবিচাৰৰ পৰা নিগ্ৰো সকলোক ৰক্ষা কৰিবলৈ অহিংসা নীতিৰে আন্দোলন চলাইছিল আজি গোটেই ভাৰতত যি ভেদাভেদ দেখিবলৈ পাইছো, এই সকলোবোৰ দুৰীকৰণ কৰি মহাত্মা গান্ধীৰ আদৰ্শৰ বাস্তৱত ৰূপায়িত কৰিব পাৰিলেহে তেখেতৰ আত্মাই পৰমশান্তি লাভ কৰিব।

এই খিনিকে কৈ মই জাতিৰ পিতা মহাত্মা গান্ধীৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জনাই মোৰ বক্তব্য সামৰণি মাৰিলোঁ।

Shri Bishwanath Upadhyaya—माननीय अध्यक्ष महोदय, सदन के उप नेता महोदय ने आज सदन की सेवा में जो प्रस्ताव रखा है उसका समर्थन करते हुवे मैं महात्मा गांधी जी के प्रति अपनी श्रद्धा निवेदन करना चाहता हूं। महोदय। हम किसी महापुरुष या किसी महान व्यक्ति की जन्म वार्षिकी या तिथि क्यां मनाते हैं ? मेरे मतानुसार जब तक हम इन महान व्यक्तियों, इन महा पुरुषों का आदर्श का पालन करें तब तक केवल जन्म वार्षिकी पालन करने से कोई लाभ नहीं। मैं समझता हूं कि महा पुरुष ने जो आदर्श हमारे सामने, देश के सामने रखा है, अगर हम उनका ठीक ठीक पालन न करें तो इस तरह जन्म वार्षिकी मनाने से कोई लाभ नहीं होगा।

हमें इस बारे में सोचना चाहिये कि महात्मा जी के एक सहकर्मी बादशाह खां हमारे देश में आये और वे जहां जहां गये और बोले वहीं वे अपने भाषण में कहा कि हम महात्मा जी को भूल गये हैं। हम उनके आदर्श का पालन नहीं कर रहे हैं। इस तरह उन्होने हमें लज्जा दी है। यह हमारे लिये बड़ी लज्जा की बात है और हमें इस बारे में सोचना चाहिये। इसलिये मैं कहता हूं कि अगर हम महात्माजी के आदर्श का पालन न करें तो इस तरह जन्म वार्षिकी मनाने से कोई लाभ नहीं। मैं कहना चाहता हूं कि सदन के उप नेता

महोदय ने जो प्रस्ताव रखा है उसका हम समर्थन करते हैं और साथ ही हमें यह कोशिश करना चाहिये कि हम गांधीजी के आदर्शों का पालन करे।

एक अंग्रेज कवि ने कहा है

अगर हम किसी महा पुरुष के आदर्शों का पालक न करें और अपने को ऊंचा उठाने की कोशिश न करें तो जन्म व र्षिको मनाने से कोई लाभ नहीं।

गांधी जी इतने ऊंचे कैसे उठ गये ? क्या कारण है कि या उन में क्या शक्ति थी कि वे इतना ऊंचा उठ गये थे। यह था उन का नैतिक बल। अपने नैतिक बल के कारण वे इतना ऊंचा उठ गये। एक उर्दू के शायर ने गांधी जी की तुलना की है तुफान के साथ। आंधी के साथ।

(उर्दू कविता)

वास्तव में गांधी जी तूफान के समान, आंधी के समान है। आंधी में वह आकाश को छू लेती है। इस तरह गांधी जी के संपर्क में जो लोग आये वे सब ऊंचा उठ गये। कोई M.L.A. बना, कोई मंत्री बना, कोई गवर्नर बना और कोई बना। इस तरह बहुत से लोग ऊंचा उठ गये। इसलिये मैं कहता हूं कि हमें गांधी जी के आदर्शों का पालन करना चाहिये।

एक अंग्रेज कवि ने गांधी जी की तुलना एक सन्यासी के साथ की है। उन्होंने कहा है कि गांधी जी वास्तव में एक सन्यासी थे। सन्यासी का सन्यासी की परिभाषा बताते हुवे उन्होंने कहा है

"A Sanyasi is one who has no house of his own but"
"A Sanyasi is one who has no case of his hand but"
"A Sanyasi is one who has no Bank Balance."

कहने का मतलब यह है कि जो आदर्श गांधी जी ने हमारे सामने रखा है उनका पालन करने से ही हम वास्तव में उनकी जन्म-वार्षिकी पालन करने के काबिल हैं।

इन शब्दों के साथ में इस प्रस्ताव का समर्थन करता हूं।

Mr. Speaker—জাতিৰ পিতা—বিশ্ব প্ৰদীপ, জগৎবৰেণ্য মহাত্মাগান্ধীৰ জন্মশত-বাৰ্ষিকী দিনত, এই পবিত্ৰ সদনত সেই পূণ্য স্মৃতি মহামানৱৰ প্ৰতি আমাৰ শ্ৰদ্ধা নিবেদন জনাও আৰু ভগবানৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰো তেখেতৰ যেন আত্মাৰ শান্তি হয়। আৰু তেখেতৰ আদৰ্শই যেন আমাক প্ৰেৰণা যোগায়। এই খিনিতে কৈ সদনৰ মাননীয় সদস্য সকলক মহাপুৰুষ জনাৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জনাই—এই প্ৰস্তাৱটো গ্ৰহণ কৰিবৰ কাৰণে মই অনুৰোধ কৰিলো। এক মিনিট থিয় হৈ আমি সকলোৱে তেখেতৰ আত্মাৰ শান্তি কামনা কৰো হক।

Presentation of the (I) Audit Report. 1969 (II) The Appropriation Accounts 1967-68 and (III) Finance Accounts, 1967-68 of the Govt. of Assam.

Shri Mohendra Mohan Choudhury—(Minister, Parliament Affairs) : I beg to present (1) The Audit Report, 1969 (ii) The Apporpriation Accounts 1967-68 and (iii) Finance Accounts, 1967-68 of the Govt. of Assam.

Laying of the fifth Annual Report 1968-69 of the Assam State Mineral Development Corporation Ltd.

Shri Biswadev Sarma (Minister, Industris) : I beg to lay the Fifth Annual Report 1968-69 of the Assam State Mineral Development Corporation Ltd.

Shri Debeswar Sarma—Mr. Speaker, Sir, in this connection may I seek one clarification. This is the Fifth Annual Report and it has been shown in that Report that there is a loss of Rs. 45,880/- I would

request the hon. Minister to give or supply to the House a detailed description of this venture. It strikes at the first sight, a motor car the price of which is Rs. 48,000 and for its repair during the year ending 30th June was Rs. 4,105/-was spent and for the previous year it is shown at Rs. 6181/-. We do not know for whom it was purchased, what it was doing during these two years and for this a report has been published showing an expenditure of Rs. 10,280 as repair cost. This is a very surprising thing. This car was purchased at Rs. 48,000/- but we do not know anything about it. Where is it stationed ? Who is using it ? Sir, we also do not know what expenditure was incurred in earlier years, we have only seen the figures of the last two years. Sir, is it the way to spend the money of the poor rate payers ? Sir, at paragraph 4 of the report 'during the year under report a sum of Rs. 2,50,000.00 was received from the Govt. of Assam on 31st March, 1969 through the Directorate of Geology and Mining, Assam against which 250 equity shares of Rs. 1,000,00 each have been issued to the Govt. of Assam on 26.5'.69. Subject to correction there must be other shareholders also but we do not know. There it will be helpful if descriptive statement is laid on the Table of the House during the next Session of the Assembly.

Shri Biswadev Sarma : Yes, Sir, I will do it.

Shri Sailen Medhi : Whether the question of merger of the Small Scale Industries with the Industrial Corporation is coming up due to the failure of the Govt. in this wing ?

M. Shamsul Huda : Could not be heard ... at all ...

Shri Biswadev Sarma : Sir, the Mineral Development Corporation was a primary establishment and developing certain mineral based industries in Assam, but because of various difficulties that has to be closed and then the Govt. decided to amalgamate it with the Industrial Development Corporation of Assam. With regard to termination of service of some officials, some Hon'ble Members have brought this to my notice today, and I have promised them that I will look into the matter and let them know tomorrow because I do not know the details.

Shri Kandarpa Narayan Banikya : Sir, I reported to the Minister that second class pottery soil has been discovered in Tamranga beel under Bongaigaon constituency. Will the Hon'ble Minister please let us know whether this soil is fit for second class pottery industry, and, if so, whether Govt. is going to establish pottery industry there. I also reported to the Minister that China clay has been discovered at Kahkarpur and Sonakhuli hills in Goalpara. I would like to know whether any pottery industry is going to be set up ?

Shri Biswadev Sarma : So many minerals are being discovered in so many places. That does not mean that it can be economically exploited. I have ordered for survey but uptill now we have not received any report as to the economic viability of the finds.

Shri Phani Bora : Sir, I do not want to discuss this report which has been placed today. The Minister of Industrries just now said that one case of

retrenchment of one officer of this corporation just before the merger of that corporation with the Industrial Development Corporation has been brought to his notice. This has also been brought to my notice. While the Minister has assured the House that he is going to look into the matter, may I request him to see that particular officer who is sought to be retrenched does not have to lose the benefit of his 7 or 8 years service that he rendered if he is going to be appointed in the new corporation. If it is not done the particular officer will suffer. I would request him to do justice to this particular officer.

M. Samsul Huda : May I know from the Minister what is the policy of the Govt. regarding the officers who have rendered 7 years or more service to the corporation ?

Shri Biswadev Sarma : I have already stated that I would look into this matter tomorrow.

Resolution disapproveing the Assam Preventive Detention Ordinance, 1970

Mr. Speaker : আমাৰ সময় খুব কম আৰু মাত্ৰ আধা দিনহে মাত্ৰ অধিবেশনৰ কাৰ্য্য কাল। গতিকে মাননীয় সদস্য সকলে সকলোৱে যাতে অলপ অলপ কব পাৰে—তাৰ বাবে প্ৰত্যেকেই যেন চমু চমুকৈ কয়।

*Shri Gauri Sanker Bhattacharyya—অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ খিনি আজিয়েই শেষ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিম।

I beg to move, Sir, that this Assembly do disapprove the Assam Preventive Detention Ordinance, 1970 (Assam Ordinance I of 1970). Sir, I

---

*Speech not corrected.

am grateful to you for reminding me that some discussion on this matter did take place during the discussion on the Governor's address. At that time I raised the ques ion of constitutionality or otherwise of the period of detention of one year at a time instead of three months. I hope the Govt. in the Law Deptt. will examine the matter. Therefore, I do not want to dilate any further on that aspect of the question. Today I would try to confine myself to the question of propriety whether it has been proper on the part of the Govt. of Assam after the Govt. of India decided to dis-continue the Preventive Detention Act to have it in the form of an or dinance. Sir, as I have stated the other day before this Assembly takes the decision in this matter they should give their considered mind to what actully Preventive Detention is and what it means. I was glad to note that a strong man behind the throne Shri Shri Moinul Haque Chouhury was good enough the other day to say that this is a Black Act. I hope he will continue to hold this view and when a voting is called on this will have the courage to hold on to his conviction. I also hope that others who stand behind Indiraji for her democracy and progress they may emulate her action in the Parliament and if a voting on this measure comes all the Indicates who may be present in this House will vote in favour of our resolution and against this Govt. measure because what is necessary in the country today is practice and not profession, action and not words. Sir, everybody knows that this Preventive Detention Act is a very oppressive thing. I personally had the ill-luck or misfortune of being behind the bars four times under the Preventive legislation. The first was not under the

Preventive Detention Act but under the Maintainence of Public Order Act. So if I go to describe my own experience I may be bitter. Therefore, I would like not to bring any personal reference to the matter. Let me confine myself to what the Supreme Court's remarks and findings in different cases which came in before the Supreme Court including that famous case Copalan-vs. the State of Madras, and Lakshminarayan-vs.-the State of Bihar. In the course of discussion of these two cases the principles of the Preventive Detention Act was thoroughly discussed. The Supreme Court held that the Preventive Detention Act means detention of a person without trial in such circumstances that the evidence in possession of the authority is not sufficient to make a legal charge or to secure a con viction of the detenue by legal proof. This was stated in the case Diversidge Vs-Anderson. Now, we find therefore that here there is deprivation of the fundamental right of a man guaranteed by Art. 22 of the Constitution.

"While the object of punitive detention is to punish a person for what he has done, the object of preventive detention is to prevent him from doing something, which comes within the above entry, that entry No. 9 of list 1 and entry No. 9 of list 3, schedule seven of the Constitution.

So, you will appreciate that Preventive Detention Act is applied against a person not because he has committed a crime but because the authority thinks that he might be dangerous if he remains outside. The object of preventive detention is to prevent the individual not merely from acting in a particular way, but from achieving a particular object. Therefore, when an ordinance like this is sought to be promulgated there should be sufficient ground for this.

Now, the High Court in Lakhinarayan Case has said that a person is preventively detained only after a trial for committing a crime and after his guilt has been established in a competent court of justice. Preventive detention, on the other hand, is not a punitive but a precautionery measure. The object is not to punish a man for having done something but to intercept him before he does it and to prevent him from

doing it. No offence is proved, nor any charge formulated, and the justification in suspicion or reasonable probability and not criminal conviction which only can be warranted by legal evidence'. Therefore, in the Supreme Court of Law the Govt. ought to be very particular before making any law of oppression. The history of the preventive detention in our Country is very sad one. Now, if a man pays income-tax of Rs. 2,500/- a month according to the return from the income-tax department, he has been from the State to an interior border jail in between Andhra and Orissa and his family is given an allowance of Rs. 80/- per month. This Rs. 80/- allowance has no meaning, instead of giving it, this Rs. 80/- which is an insult to the man, should not have been given. And what happens to the man, he has been put to jail without submitting any charge-sheet and without informing him, pretending that there is reason behind. If any one raise a question of raising his basic pay from Rs. 12/- per month to Rs. 30/- per month or to Rs. 40/-, then the preventive detention Act was promulgated and they were put in jail. When the Communists in 1948-50 were trying to do justice to the peasants working class, this preventive detention Act of 1950 was passed, and that was intended for political motivation and that was used for suppressing a Movement of working class When there was quarrel between the Govt. of India and China, the communists were held and tried and thrown into the jail. When there was quarrel between India and Pakistan, the muslims were arrested and put to jail, who are innocent people and I can say that not a single case was proved by the Court. Therefore, these innocent people were thrown to jail. That is the history of oppression, history of vindictiveness of the policy and the Govt. of India was compelled to promulgate this preventive detention Act just to punish the innocent people. Now, the Govt. of India has been compelled not to continue this preventive detention act. Whatever might be the reasons that the Govt. of India decided to do away with the Act, but why should the Govt. of Assam have to promulgate this Act again. What is the reason of this Ordinance and it is not said that in a particular situation, they have no alternative then to promulgate this Ordinance because, they are not civilised yet, why I say that in no civilised Country, they have such laws. Never in peace time such Act is promulgated in England but in War time only. Then in Romania in 1948, no person can be

arrested and put in jail more than 48 hours without written order from the Judge according to the Constitution of 1948.

Shri Kamakhya Prasab Tripathy - I do not know.

Shri Gaurisankar Bhattacharyya—But your soul knows, we are certain about that. When I mean the Judge of Executive, this state including all its blame by the state of feudal and competancy class Whether it is a legislature or the Judiciary, this Authority has got their vested interests. If a common man do not get justice in the High Court, he gets justice in the Higher Court, Supreme Court but justice in India is costly matter very seldom comes, otherwise, the common people would have gat relief, had there been justice.

All that I say is whatever may be the system of the Government, there is no civilised Government in this world which detains the innocent people like India. Even in India civilisation is gradually dawning and therefore due to the pressure of the people, even the Government of India has had to submit to the will of the people and had to discontinue the P. D. Act. But this Government of Assam still prefers to be the government, of the jungle than the government of the other countries. They pursue the P. D. Act even in peace time when there is no abnormailty in India. Even in America whether the country is of capitalist or socialist, there is no P. D. Act enforced during peace time.

Adjournment

The Assembly then adjourned till 10 A.M. on Saturday, the 24th January 1970.

U. Tahbildar,

Shillong,
The 23nd Jannuary, 1970.

Secretary,
Legislatiue Assembly, Assam